

Beretning fra Statsfrøkontrollen

for det 91. arbejdsår

fra 1. juli 1961 til 30. juni 1962

Ved P. NORUP PEDERSEN

I. Almindelige meddelelser om virksomheden.

I beretningsåret 1961-62 blev der ved Statsfrøkontrollen undersøgt ialt 59 693 prøver, hvilket er 4 617 flere end året før og 2 131 flere end gennemsnittet for tiåret 1951-52 til 1960-61.

Efter frøhøsten i 1961 indkom prøverne i et meget jævnt tempo, hvorfor der ikke på noget tidspunkt var længere ventetid end 6 arbejdsdage fra en prøves modtagelse, til den kunne tages i arbejde. Fra begyndelsen af september kunne prøverne tages i arbejde uden anden forsinkelse end den, der er en uundgåelig følge af, at nogle af Statsfrøkontrollens laboratorier er placeret i lejede lokaler forskellige steder på Frederiksberg, hvilket forsinker ekspeditionen noget.

I året 1961-62 er fra Statsfrøkontrollen udsendt de sædvanlige publikationer:

1) Årsberetningen for 1960-61, der er optaget i Tidsskrift for Planteavl 65. bind, side 773-840, og udkom som særtryk i marts 1962.

2) »Vejledning ved køb af markfrø« udsendtes 1. september 1961 og indeholdt som sædvanlig Statsfrøkontrollens gennemsnitstal for året og tiårstallene for 1/7 1951-30/6 1961.

3) I september 1961 udsendtes oversigterne over analyse-resultaterne under den selvvirkende kontrol.

4) I november 1961 udsendtes »Oversigt over sædekornspartier, der i sæsonen 1960-61 er plomberet af Statsfrøkontrollen som Statskontrolleret Sædekorn«.

5) Den 11. december 1961 udsendtes til optagelse i fagbladene en meddelelse »Spireevnen af markfrø og sædekorn af dansk høst 1961«.

Endvidere er der af Statsfrøkontrollens medarbejdere publiceret følgende afhandlinger og artikler:

Bækgaard, H. C.: Spireevnen af sædekornet 1962. Ugeskrift for Landmænd, 107:50, 1962.

Stahl, Chr.: Avl og forbrug af markfrø. Ugeskrift for Landmænd, 107:123, 1962.

Klitgaard, Knud: Polyplioide bederoer. Dansk Frøavl, 44:397-403, 1961.

Bækgaard, H. C.: Report of the variety committee. Proceedings of the International Seed Testing Association, 27:92-103, 1962.

Bækgaard, H. C.: Continued examinations of the content of fluorescent seeds in Danish varieties of perennial raygrass (*Lolium perenne*). Proceedings of the International Seed Testing Association, 27:562-572, 1962.

Madsen, S. B. og *M. Olesen*: Comparative experiments with taking working samples by means of spoon and of Pascall divider. Proceedings of the International Seed Testing Association 27: 414-422, 1962.

Flere af Statsfrøkontrollens medarbejdere har i beretningsåret deltaget i internationale kongresser. Således deltog afdelingsleder *K. Klitgaard* i »Institut International de Recherches Betteravières« kongres, der afholdtes i Brüssel i dagene 19.-22. februar 1962.

I tiden fra 7.-12. maj 1962 afholdtes den 13. internationale frøkontrolkongres i Lissabon. I denne kongres deltog Frøkontrolkommissionens formand, professor *Axel Pedersen* og dr. agro. *Paul Neergaard* fra Statens Plantetilsyn i sin egenskab af formand for Den internationale frøkontrolassociations sygdomskomité samt endvidere følgende af Statsfrøkontrollens medarbejdere: *H. C. Bækgaard*, *S. B. Madsen* og *P. Norup Pedersen*.

På kongressen blev diskuteret en række spørgsmål angående frøundersøgelsesteknik, analyseregler, udstedelse af internationale analysebeviser m.m.

Statsfrøkontrollen har kunnet glæde sig over en række besøgende fra ind- og udlandet. Bl.a. kan nævnes de to polske FAO-stipendiater, frk. *Joana Gimberg* fra frøkontrollen i Torin og frk. *Halina Janiak* fra frøkontrollen i Poznan. Begge opholdt sig ved Statsfrøkontrollen fra 15. april til 18. juli 1962. Formålet med deres ophold var at studere den organisationsmæssige opbygning og den tekniske gennemførelse af frøkontrolarbejdet i Danmark. Der blev under opholdet arrangeret besøg hos frø-

firmaer såvel som forskelligartede institutioner inden for havebrug, landbrug og skovbrug, således at damerne fik et alsidigt indtryk af dansk jordbrug, specielt frøproduktion.

Som sædvanligt gav Statsfrøkontrollen også i dette beretningsår adgang til, at de medarbejdere, der hos frøfirmaerne arbejder med frøundersøgelser, kunne besøge Statsfrøkontrollen en ugestid i maj eller juni for at gøre sig bekendt med Statsfrøkontrollens arbejdsmåde og få lejlighed til at drøfte vanskeligheder og tvivlsspørgsmål vedrørende arbejdet.

Endvidere har Statsfrøkontrollen som sædvanligt kunnet glæde sig ved besøg af forskellige hold studerende fra Den kongelige Veterinær- og Landbohøjskole.

Af udlændinge, som kom enkeltvis eller i mindre selskaber, har Statsfrøkontrollen haft besøg fra følgende lande: Afghanistan, Dominikanske Republik, England, Finland, Iran, Jugoslavien, Libyen, Norge, Pakistan, Sudan, Sverige, Syrien, Tjekoslovakiet, Tyrkiet og Ægypten.

Fra mange sider har Statsfrøkontrollen modtaget publikationer, og man beder herved frøkontrolstationer og andre institutioner såvel som enkeltpersoner i ind- og udland, som har sendt Statsfrøkontrollen beretninger og afhandlinger, modtage vor bedste tak.

II. Frøkontrolkommissionen og personalet ved Statsfrøkontrollen.

a. Kommissionen.

Ved skrivelse af 15. august 1961 til Frøkontrolkommissionen meddelte Landbrugsministeriet, at direktør *Torben Knudsen* og direktør *O. Mourier* efter indstilling fra Grosserer-Societetets Komité var genbeskikkede som medlemmer af kommissionen for 5 år fra 1. juli 1961. Ved skrivelse af 29. august 1961 meddeltes, at konsulent *Niels Pedersen* efter indstilling fra De samvirkende danske Husmandsforeninger var genbeskikket som medlem for samme periode. Kommissionen bestod i beretningsåret således af følgende medlemmer:

Professor *Axel Pedersen* (formand), forstander *J. C. Lunden* (næstformand), direktør *A. B. G. Bagge Andersen*, direktør *Jens Gjelstrup*, gårdejer *Gunnar Hansen*, grosserer *Tage Hansen*, forpagter *A. H. Jensen*, professor, dr. phil. *C. A. Jørgensen*, direktør *Torben Knudsen*, forstander *Reinhard Kristensen*, direktør *O. Mourier* og konsulent *Niels Pedersen*.

På grund af sygdom frabad professor *Axel Pedersen* sig den 14. juni 1962 hvervet som medlem af og formand for Frøkontrolkommissionen fra 1. juli samme år, hvilket blev imødekommet af Landbrugsministeriet. Den 20. juli afgik professor *Axel Pedersen* ved døden.

Professor *Axel Pedersen* havde været medlem af Frøkontrolkommissionen siden 1935; året efter blev han næstformand og i 1945 formand for kommissionen.

Som lærer i landbrugets plantekultur ved Landbohøjskolen sad *Axel Pedersen* inde med ganske særlige forudsætninger for at kunne rådgive i spørgsmål vedrørende frøundersøgelser, og kommissionen lagde til tider endog meget stærkt beslag på *Axel Pedersen*s store viden og arbejdskraft. I 1939 blev han formand for det udvalg, der blev nedsat til at behandle spørgsmålet om fremavl af sædekorn, og som afgav betænkning i 1949. I sin formandstid var professor *Axel Pedersen* formand for alle de udvalg, som kommissionen nedsatte til behandling af særlige spørgsmål.

Da professor *Axel Pedersen* for få år siden på grund af svigtende helbred nedlagde de fleste af sine tillidshverv inden for dansk landbrug, beholdt han blandt nogle få posten som formand for Frøkontrolkommissionen, og til det sidste arbejdede han meget aktivt for Statsfrøkontrollens interesser og følte sig også forpligtet til at deltage i den internationale frøkontrolkongres i Lisabon, selv om han ikke var helt rask. Under kongressen forværredes *Axel Pedersen*s tilstand, hvilket medførte, at han måtte afbryde opholdet og rejse hjem.

Professor *Axel Pedersen* ledede kommissionens forhandlinger stilfærdigt, men effektivt og på en sådan måde, at man kom frem til de rigtige afgørelser.

I skrivelse af 30. juli 1962 har Landbrugsministeriet beskikket professor, dr. phil. *C. A. Jørgensen* som formand for kommissionen.

Med beretningsårets udgang fratrådte forstander *J. C. Lunden* efter eget ønske hvervet som medlem af Frøkontrolkommissionen.

Forstander *Lunden* blev medlem af kommissionen i 1928 og var således ved afgangens ældst i anciennitet som kommissionsmedlem. Forstander *Lunden* blev i 1949 valgt til næstformand for kommissionen. Allerede før forstander *Lunden* indtrådte i kommissionen, var han engageret i Statsfrøkontrollens arbejde, idet han

siden 1920, da Statsfrøkontrollen etablerede kontroldyrkningen af rodfrugter, har bistået ved bedømmelsen af prøverne. Forstander Lundens enestående viden om rodfrugtstammerne, deres afstamning og egenskaber og om rodfrugtdyrkning i det hele taget er velkendt, og man håber ved Statsfrøkontrollen, at man i mange år endnu kan regne med forstander Lundens bistand, når herhen hørende spørgsmål skal behandles.

Forstander *H. Bagge*, Årslev, blev efter indstilling af frøkontrollkommissionen ifølge skrivelse fra Landbrugsministeriet af 12. februar 1962 beskikket som medlem fra 1. juli 1962 i forstander Lundens sted og er 30. november 1962 valgt som næstformand i kommissionen.

Endnu et kommissionsmedlem er med beretningsårets udløb fratrædt, nemlig direktør *Reinhard Kristensen*, F.D.B.'s frøafdeling. Reinhard Kristensen har i kommissionen repræsenteret havebrugsorganisationerne; i hans sted blev handelsgartner *Arne Paulsen*, Ballerup, ifølge skrivelse fra Landbrugsministeriet af 10. marts 1962 beskikket som medlem af kommissionen i tiden 1. juli 1962 til 30. juni 1967.

Frøkontrollkommissionens forretningsudvalg består af professor *C. A. Jørgensen*, forstander *H. Bagge* og direktør *A. B. G. Bagge Andersen*. Inspektør *S. B. Madsen* er kommissionens sekretær.

b. Personalet.

Den 23. september 1962 afgik assistent, frk. *Elisabeth Poulsen* ved døden efter lang tids sygdom. Frk. Poulsen blev ansat ved Statsfrøkontrollen den 4. januar 1929 og havde således ved sin død været medarbejder ved institutionen i næsten 32 år. I hele denne periode var frk. Poulsen knyttet til renhedslaboratoriet, hvor hun udførte et dygtigt og omhyggeligt arbejde og var i flere perioder leder af mindre afdelinger, bl.a. på Grundtvigsvej. Vi vil på Statsfrøkontrollen bevare mindet om frk. Elisabeth Poulsen som en samvittighedsfuld og pligtopfyldende medarbejder.

Den 29. marts 1962 fejrede direktør *Christian Stahl* sin 70 års fødselsdag, og den 31. marts fratrædte han stillingen som direktør for Statsfrøkontrollen. Chr. Stahls gerning har været knyttet til Statsfrøkontrollen i knap 42 år, idet han ansattes som videnskabelig assistent den 1. maj 1920, udnævntes til amanuensis

1. april 1921 og til inspektør 1. april 1926, i hvilken stilling han virkede, indtil han den 1. december 1937 udnævntes til direktør. Direktør Stahl har således virket i stillingen som leder af Statsfrøkontrollen i knap 25 år.

Chr. Stahl efterfulgte i stillingen som direktør for Statsfrøkontrollen *K. Dorph-Petersen*, der lige som Stahl havde fungeret som leder af Statsfrøkontrollen gennem en meget lang periode, idet han tiltrådte i 1903, og det er disse to dygtige og energiske ledere, der fra næsten intet har skabt den institution, vi kender i dag.

Selv om den relativt største udvidelse af prøvetallet skete i Dorph-Petersens tid, har den reelle stigning i Stahls tid været af samme omfang, idet prøveantallet ved Stahls overtagelse af posten i 1936-37 var på 32 917, medens det i 1955-56, der – hvad prøveantallet angår – er vort hidtil største år, var på 61 441 prøver, altså en fremgang på 28 524. For antallet af enkeltundersøgelser var stigningen relativt endnu større, idet dette antal steg fra 80 600 i 1936-37 til 171 938 i 1955-56, altså en stigning på 91 338 enkeltundersøgelser.

Den voldsomme udvidelse af antallet af prøver og enkeltundersøgelser medførte mange vanskeligheder, idet laboratoriernes kapacitet kun svarede til antallet af undersøgelser, der blev gennemført ved Stahls tiltræden i 1937. For at skaffe den fornødne plads til den personaleforøgelse, som nødvendiggjordes af væksten af antallet af analyser, inddroges efterhånden ethvert rum fra kælder til kvist til laboratoriebrug. De derved indvundne lokaler kunne kun klare en begrænset forøgelse af prøvetallet, og få år efter sin udnævnelse begyndte Stahl at arbejde med byggeplaner, og de første skitseplaner forelå allerede først i 40'erne. Statsfrøkontrollens byggeplaner var imidlertid udsat for ualmindelig megen modgang, så det lykkedes ikke Stahl at få byggeriet gennemført, men til sidst lykkedes det dog at sikre Statsfrøkontrollen en byggegrund på Virumgårds jorder ved Sorgenfri, og et skitseprojekt til bebyggelse af dette areal var udarbejdet før direktør Stahls afgang.

For rent lokalemæssigt at kunne klare det voksende antal analyser, blev det nødvendigt at leje lokaler ude i byen, og det første lejemål af laboratorielokaler gennemførtes i 1943, hvor man sikrede sig lokaler til et personale på 10 personer i Landhusholdningsselskabets bygning på Rolighedsvej. I 1951 var det nødvendigt med yderligere forøgelse af lokalerne, og der blev da

lejet et lokale på Grundtvigsvej på Frederiksberg, der i 1953 udvidedes med et tilstødende lokale, således at de to lokaler tilsammen kunne rumme et personale på 44 personer. Da også denne udvidelse viste sig utilstrækkelig, blev der i 1956 lejet et lokale på Amager, som senere i 1958, udskiftedes med et lokale på Lindevangshallé på Frederiksberg, hvor der er plads til ca. 40 personer.

Ikke blot laboratorierne, men også markkontrollen stillede krav om mere plads, idet antallet af prøver til kontroldyrkning i Stahls tid som leder af Statsfrøkontrollen steg fra 1 442 i 1936-37 til 4 732 i 1961-62. Denne stigning nødvendiggjorde betydelige udvidelser af kontrolmarkerne. Arealkravene blev imødekommet dels ved leje af større arealer, dels ved forpagtning af Brøndgaarden ved Ballerup, der har et tilliggende på 48 ha.

Det udvidede behov for arealer til brug for kontroldyrkningen skyldtes for en del Statsfrøkontrollens sædekornskontrol, der på Stahls initiativ blev oprettet i 1939. Denne virksomhed, der i 1962 omfattede inspektion af avl på 678 gårde og kontroldyrkning af prøver, repræsenterende 650 partier, har gennem årene været af noget varierende størrelse, der kulminerede i inspektion af avl på 2 038 gårde i 1948.

Også på andre områder virkede direktør Stahl for udvidelse af Statsfrøkontrollens analyse- og laboratorievirksomhed. I de seneste år har forædlingsvirksomhederne interesseret sig stærkt for polyploidiforædling, hvilket har medført, at en række polyploide stammer, navnlig af betaformerne, i de seneste år er ført på markedet. Som en konsekvens af dette etableredes Statsfrøkontrollens kromosomlaboratorium den 1. august 1960 for også på dette område at kunne yde en indsats i arbejdet med stammekontrol og ægthedsbestemmelse.

Som det kun er muligt for den, der er vokset op med en drift, kendte Stahl hver enkelt analysemetode og hver enkelt detalje ved frøkontrolvirksomhed fra sin tid som assistent og inspektør, men dette intime kendskab til frøkontrollens arbejde blev vedligeholdt lige til hans fratræden, og hans medleven i Statsfrøkontrollens daglige liv medførte, at han personlig tog stilling til de fleste af de problemer, der dukkede op under arbejdet. Når f.eks. Statsfrøkontrollens selvvirkende kontrol, som er opbygget ad frivillighedens vej ved en overenskomst mellem frøfirmaer og Statsfrøkontrollen idag ligger i så fast form i modsætning til i 1920, da Stahl begyndte at arbejde med denne kon-

trol, skyldes også dette for en stor del hans indgående kendskab til og medvirken i denne gren af Statsfrøkontrollens arbejde. Et så intimt kendskab til alle grene inden for sin institution pålægger lederen en kolossal arbejdsbyrde, men giver ham samtidig en sådan sikkerhed og kontinuitet i sin bedømmelse af alle opstående problemer, at det vanskeligt kan vurderes tilstrækkeligt højt. Kendskabet til alt, hvad der angik analyseteknik, prøvetagning, regler for udstedelse af analysebeviser m.m., medførte, at Stahl kunne anlægge faste linier for arbejdets udførelse, og at han altid var i stand til at følge disse linier op i enhver sag, fordi han med sit kendskab til sagens baggrund kunne forsvare sit standpunkt.

Foruden det daglige arbejde fik Stahl, navnlig i de første år han var knyttet til Statsfrøkontrollen, tid til at beskæftige sig med forskningsarbejde. Uden at komme ind på de enkelte publikationer, skal her nævnes de hovedemner, hans forskning omfattede. Et af disse hovedemner var hans undersøgelser over relationen mellem spiringsprocenten bestemt ved forskellige laboratoriemetoder og spiringen i marken. I flere tilfælde resulterede disse undersøgelser i en omlægning af rutinemetoderne. I nær tilknytning til denne emnekreds arbejdede Stahl også med sammenligninger af spiringsmetoder og undersøgelser over indflydelsen af spiringstidens længde, med det formål at fastlægge spiringstiden for rutineundersøgelser.

Et andet hovedemne var bestemmelse af en prøves variation og beregning af latituder til brug ved laboratorieundersøgelser og bedømmelse af erstatningssager. Det er næppe for meget sagt, at Stahls arbejde på dette område har været banebrydende.

Direktør Stahls omfattende kendskab til alt, hvad der angår landbruget og specielt frø, medførte, at man fra mange sider ønskede at nyde godt af denne fond af viden, og til trods for sit travle virke med de mange arbejdsopgaver på Statsfrøkontrollen fandt Stahl tid til at påtage sig mange tillidshverv såvel af faglig som af anden art. Kun et enkelt af disse hverv skal nævnes i denne forbindelse, nemlig hans virksomhed inden for den internationale frøkontrolorganisation ISTA, hvor han gennem en lang årrække var medlem af eksekutivkomitéen og fungerede som sekretær for associationen og redaktør af dens tidsskrift. Som på alle andre områder ydede Stahl også på denne plads en meget stor indsats, der er blevet højt værdsat af organisationen.

Ved Chr. Stahls afgang vil vi gerne benytte lejligheden til at

takke ham for det værdifulde arbejde, han har udført for Statsfrøkontrollen, og ønske ham et langt og lykkeligt otium, og vi håber også i de kommende år at kunne nyde godt af hans store viden og erfaring på alle frøkontrolvirksomhedens områder.

Ved beretningsårets slutning fratrådte afdelingsleder, frk. *Anna Kristiane Beck* efter ansøgning sin stilling som leder af Statsfrøkontrollens spiringslaboratorium. Frk. Beck blev ansat ved Statsfrøkontrollen den 20. oktober 1913, og havde således ved sin afgang været knyttet til Statsfrøkontrollen i næsten 50 år, hvoraf de 36 som leder af spiringslaboratoriet. Frk. Beck har således oplevet den periode i Statsfrøkontrollens historie, hvor den stærkeste udvikling fandt sted, og tog selv stærkt aktiv del i denne udvikling. Foruden sin uddannelse på Statsfrøkontrollen søgte frk. Beck videre uddannelse i botanik, plantefysiologi, mikrobiologi og kemi som ekstraordinær studerende ved Landbohøjskolen, hvor hun bl.a. fulgte forelæsninger og øvelser hos professorerne Weis og Mentz. Yderligere uddannelse søgte frk. Beck ved studieophold i Wageningen og Cambridge samt ved studierejser til andre europæiske frøkontrolanstalter. Ved sin tiltræden som leder af spiringslaboratoriet havde frk. Beck således både en solid teoretisk og praktisk uddannelse bag sig, og da denne uddannelse gennem årene er blevet suppleret op med, hvad en skarp iagttagelsesevne har kunnet tilføje gennem et langt liv blandt spirende frø, vil hendes afgang være et stort tab for frøkontrollen.

Frk. Beck ledede sin afdeling med en sjælden blanding af venlighed og myndighed, og hendes lune og gode humør gjorde hende elsket af alle, hun kom i berøring med. Alle her på frøkontrollen vil derfor følge frk. Beck med de hjerteligste ønsker om et langt og lykkeligt otium.

Ved direktør Chr. Stahls afgang den 31. marts 1962 blev stillingen som direktør besat med lektor ved Den kongelige Veterinær- og Landbohøjskole, lic. agro. *P. Norup Pedersen*.

Ved afdelingsleder, frk. Anna Becks afgang den 30. juni var afdelingslederstillingen i spiringslaboratoriet vakant en måned, men blev den 1. august 1962 besat med adjunkt ved Den kongelige Veterinær- og Landbohøjskole, lic. agro. *Knud Klitgaard*.

Ved normeringsloven for 1962-63 forhøjedes antallet af assistentstillinger i 9. lønningsklasse ved Statsfrøkontrollen med 4 fra 29 til 33. Den 1. april 1962 blev disse 4 stillinger besat med følgende 4 hidtilværende underassistenter: Fru *Edel Ingeborg*

Bergquist Andrén, f. Brandt, frk. Sylvia Elisabeth Corby Hagerup, fru Lilly Dam Nielsen, f. Jensen, og frk. Karen Margrethe Jensen.

Den ved frk. *Elisabeth Poulsen's* død ledigblevne assistentstilling blev den 1. november 1962 besat med hidtilværende underassistent fru *Inge Moss, f. Christensen.*

Som underassistenter er i det forløbne beretningsår ansat følgende hidtilværende aspiranter: frøknerne *Puck Ingelise Reumert Madsen* og *Tove Beck Larsen, fru Jytte Petersen, f. Hansen, og frk. Jette Højbye Hansen.*

Følgende underassistenter har i årets løb fratrudd deres tjenstemandsstilling: fruene *Inger Baltzer Jacobsen, f. Sørensen, Birgit Petersen, f. Brogaard, og Grethe Jensen, f. Beck.*

III. De undersøgte prøver og deres fordeling.

Af de i årets løb undersøgte 59 693 prøver er 420 undersøgt for Statsfrøkontrollens regning.

For 6 919 prøver er der udstedt internationalt analysebevis og heraf 6 684 på orange blanket, der kan anvendes, når det drejer sig om prøver, som Statsfrøkontrollen har udtaget af partier, som samtidig med prøveudtagningen er blevet plomberet med Statsfrøkontrollens plombe.

Med hensyn til tidspunktet for modtagelsen af prøverne skal anføres følgende oversigt, i hvilken prøver, der er undersøgt for Statsfrøkontrollens regning, ikke er taget med. Til sammenligning anføres tallene for 1960-61.

	1961	1960
Juli.....	1980 prøver	1304 prøver
August.....	6257 »	6876 »
September.....	6363 »	6581 »
Oktober.....	6210 »	5900 »
November.....	6768 »	6632 »
December.....	5963 »	4913 »
	1962	1961
Januar.....	6198 prøver	5958 prøver
Februar.....	7318 »	7487 »
Marts.....	7310 »	6464 »
April.....	2587 »	1263 »
Maj.....	1830 »	812 »
Juni.....	489 »	255 »

Under Statsfrøkontrollens nuværende plads- og arbejdsforhold er det ofte umuligt at behandle prøverne straks efter modtagelsen. Der er derfor åbnet adgang til mod ekstra betaling at få hastende undersøgelser udført som »ilanalyse«, således at disse prøver behandles forud for andre modtagne prøver.

I grundlaget for beregningen af ilanalyseprocenten har man udeladt prøver, der er indsendt til undersøgelse for vandindhold, der altid undersøges straks efter modtagelsen, samt prøver til »efteranalyse«, der først tages i arbejde, når andre prøver er behandlet. Nedenfor er givet en oversigt over antallet og procenten af ilanalyser i hver måned i beretningsåret.

		Ilanalyser			
		Frø		Korn	
		Antal prøver	pct.	Antal prøver	pct.
Juli	1961..	40	2,9	66	73,3
August	» ..	290	7,1	52	30,1
September	» ..	602	17,2	455	35,0
Oktober	» ..	853	19,1	91	11,3
November	» ..	1379	26,9	234	20,9
December	» ..	1388	31,7	291	21,3
Januar	1962..	1772	50,3	736	30,4
Februar	» ..	870	38,1	696	28,8
Marts	» ..	585	40,7	894	36,0
April	» ..	254	22,8	321	30,9
Maj	» ..	201	14,4	13	7,9
Juni	» ..	107	21,2	5	21,7
		8341	25,1	3854	28,8

Samtlige 59 693 prøver fordeler sig efter frøart, som følgende opstilling viser. Til sammenligning med tallene for beretningsåret er de tilsvarende tal for året før anført.

A. Landbrugsplanter.

	a. Korn.	1961-62	1960-61
Havre, <i>Avena sativa</i>		2791 prøver	3017 prøver
2-rd. byg, <i>Hordeum distichum</i>		7773 »	6358 »
6-rd. byg, <i>Hordeum vulgare</i>		0 »	1 »
Vinterrug, <i>Secale cereale</i>		966 »	780 »
Vårrug, <i>Secale cereale</i>		336 »	190 »
	Transport:	11866 prøver	10346 prøver

	1961-62	1960-61
<i>Transport:</i>	11866 prøver	10346 prøver
Vinterhvede, <i>Triticum aestivum</i>	659 »	645 »
Vårhvede, <i>Triticum aestivum</i>	912 »	779 »
Majs, <i>Zea Mays</i>	27 »	15 »
Blandsæd	33 »	32 »
	13497 prøver	11817 prøver

b. Græsser.

Timothe, <i>Phleum pratense</i>	1081 prøver	808 prøver
Alm. rajgræs, <i>Lolium perenne</i>	3619 »	3371 »
Ital. rajgræs, <i>Lolium multiflorum</i>	2344 »	1407 »
Vesterwoldisk rajgr. » » var. <i>westerwoldicum</i>	0 »	32 »
Rajgræs, <i>Lolium sp.</i>	16 »	37 »
Engsvingel, <i>Festuca pratensis (elatio)</i>	2838 »	3436 »
Rød svingel, <i>Festuca rubra</i>	1597 »	1669 »
New-zeal. rød svingel, <i>Festuca rubra var. fallax</i>	6 »	0 »
Stivbl. svingel, <i>Festuca duriuscula</i>	38 »	50 »
Fåresvingel, <i>Festuca ovina</i>	1 »	1 »
Strandsvingel, <i>Festuca arundinacea</i>	0 »	2 »
Svingel, <i>Festuca sp.</i>	0 »	1 »
Agerhejre, <i>Bromus arvensis</i>	73 »	70 »
Draphavre, <i>Arrhenaterum elatio</i>	1 »	0 »
Hundegræs, <i>Dactylis glomerata</i>	3221 »	3933 »
Engrævehale, <i>Alopecurus pratensis</i>	0 »	2 »
Hvene, <i>Agrostis sp.</i>	0 »	5 »
Krybhvene, <i>Agrostis stolonifera</i>	15 »	26 »
Alm. rapgræs, <i>Poa trivialis</i>	1344 »	808 »
Engrapgræs, <i>Poa pratensis</i>	2607 »	3411 »
Lundrapgræs, <i>Poa nemoralis</i>	1 »	4 »
Enårig rapgræs, <i>Poa annua</i>	1 »	0 »
Rapgræs, <i>Poa sp.</i>	25 »	32 »
Kamgræs, <i>Cynosurus cristatus</i>	1 »	1 »
	18829 prøver	19106 prøver

c. Bælgplanter.

Rødkløver, <i>Trifolium pratense</i>	3542 prøver	2828 prøver
Hvidkløver, <i>Trifolium repens</i>	4677 »	2296 »
Alsikekløver, <i>Trifolium hybridum</i>	239 »	257 »
<i>Transport:</i>	8458 prøver	5381 prøver

	1961-62	1960-61
<i>Transport:</i>	8458 prøver	5381 prøver
Blodkløver, <i>Trifolium incarnatum</i>	1 »	0 »
Stenkløver, <i>Melilotus sp.</i>	1 »	2 »
Humlesneglebælg, <i>Medicago lupulina</i>	1110 »	1157 »
Lucerne, <i>Medicago sativa</i>	260 »	282 »
Gul rundbælg, <i>Anthyllis vulneraria</i>	12 »	4 »
Alm. kællingetand, <i>Lotus corniculatus</i>	111 »	140 »
Sumpkællingetand, <i>Lotus uliginosus</i>	1 »	0 »
Serradel, <i>Ornithopus sativus</i>	16 »	23 »
Foderært, <i>Pisum arvense</i>	512 »	824 »
Kogært, <i>Pisum sativum</i>	1047 »	721 »
Ært, <i>Pisum sp.</i>	53 »	54 »
Hestebønne, <i>Vicia faba</i>	10 »	13 »
Fodervikke, <i>Vicia sativa</i>	149 »	116 »
Sandvikke, <i>Vicia villosa</i>	5 »	4 »
Vikke, <i>Vicia sp.</i>	2 »	17 »
Gul lupin, <i>Lupinus luteus</i>	845 »	714 »
	12593 prøver	9452 prøver

d. Rodfrugter.

Runkelroe, <i>Beta vulgaris</i>	535 prøver	569 prøver
Fodersukkerroe, <i>Beta vulgaris</i>	2483 »	2253 »
Sukkerroe, <i>Beta vulgaris var. saccharifera</i>	2174 »	2255 »
Gulerod, <i>Daucus carota</i>	351 »	470 »
Turnips, <i>Brassica campestris var. rapifera</i>	298 »	248 »
Kålroe, <i>Brassica napus var. napobrassica</i>	683 »	709 »
Cikorie, <i>Cichorium intybus</i>	11 »	8 »
	6535 prøver	6512 prøver

e. Andre planter.

Alm. boghvede, <i>Fagopyrum sagittatum</i>	0 prøver	1 prøver
Spergel, <i>Spergula sp.</i>	8 »	5 »
Opiatvalmue, <i>Papaver somniferum</i>	7 »	60 »
Gul sennep, <i>Sinapis alba</i>	1090 »	1138 »
Sort (brun) sennep, <i>Brassica nigra</i>	32 »	11 »
Raps, <i>Brassica napus</i>	849 »	655 »
Rybs, <i>Brassica rapa</i>	1 »	0 »
Hør, <i>Linum usitatissimum</i>	196 »	156 »
Hamp, <i>Cannabis sativa</i>	2 »	0 »
Kommen, <i>Carum carvi</i>	5 »	10 »
Silleta, <i>Raphanus sativus var. oleiferus</i>	11 »	4 »
	2201 prøver	2040 prøver

f. Blandinger.

1739 prøver 1644 prøver

B. Havebrugsplanter.

	1961-62	1960-61
Se side 204 nærmere om artsfordelingen af disse prøver .	4202 prøver	4458 prøver

C. Skovbrugsplanter.

	79 prøver	47 prøver
--	-----------	-----------

D. Vildtvoksende planter.

	18 prøver	0 prøver
--	-----------	----------

Af kornprøver er der undersøgt 1 680 prøver flere end i det foregående år. Fremgangen i prøveantallet skyldes især 2-rd. byg, hvoraf der er undersøgt 1 415 prøver flere end året før, medens der for havre er undersøgt 226 prøver færre end i det foregående år. For vinterrug, vårrug og vårhvede er der fremgang på henholdsvis 186, 146 og 133 prøver.

For græsserne er der en tilbagegang for engsvingel på 598 prøver, for hundegræs på 712 prøver og for engrapgræs på 804 prøver, medens der er en fremgang for timothe på 273 prøver, for alm. og ital. rajgræs på henholdsvis 248 og 937 prøver samt for alm. rapgræs på 536 prøver.

Af kløverfrø er der undersøgt betydeligt flere prøver end året før, idet der for rødkløver og hvidkløver er en fremgang på henholdsvis 714 og 2 381 prøver.

For bælgsådsarternes vedkommende er der af foderært undersøgt 312 prøver færre end året forud, medens der for kogeært og gul lupin er en fremgang på henholdsvis 326 og 131 prøver.

Det samlede prøveantal for rodfrugtfø er i år meget nær antallet for det foregående år, og medens der er en fremgang for fodersukkerroefø på 230 prøver og for turnipsfø på 50 prøver, er der tilbagegang for runkelroe-, sukkerroe-, kålroe- og gulerodsfø på henholdsvis 34, 81, 26 og 119 prøver.

Antallet af prøver af »andre landbrugsplanter« afviger ikke meget fra antallet i det foregående år; dog er der for raps en fremgang på 194 prøver.

Af havebrugsplanter er der undersøgt 256 prøver færre end i året forud.

De i årets løb indkomne prøver har medført følgende analyser:

	1961-62	1960-61
Fuldstændige analyser til garantibrug.....	20073 prøver	18833 prøver
» » » vejledning.....	12912 »	12591 »
Renhedsbestemmelser til garantibrug.....	840 »	872 »
» » » vejledning.....	1031 »	1007 »
Spiringsbestemmelser til garantibrug.....	5751 »	5985 »
» » » vejledning.....	8429 »	6988 »
Undersøgelser for vandindhold.....	6590 »	5515 »
Andre undersøgelser.....	4067 »	3285 »
	<hr/> 59693 prøver	<hr/> 55076 prøver

I alt er der foretaget følgende antal enkeltundersøgelser:

	1961-62	1960-61
Renhedsundersøgelser.....	55690	52946
Spiringsundersøgelser.....	47170	44397
Kornvægtsundersøgelser.....	5458	5325
Vandindholdsundersøgelser.....	7313	6390
Undersøgelser for fremmed frø.....	9382	7469
» » ukrudt.....	7971	7471
» » kulturfrø.....	119	666
» » kvik.....	1202	1292
» » flyvehavre.....	776	821
» » kiddike.....	362	288
» » skræppe.....	271	135
» » silke.....	138	68
Specifikationer.....	1239	1044
Avlsstedsundersøgelser.....	2	41
Sortsrenhedsundersøgelser.....	10711	8823
Udsåninger i kontrolmarker og forsøgshave.....	17480	14995
Artsundersøgelser af rapgræs.....	3959	4255
Andre undersøgelser.....	398	295
	<hr/> 169641	<hr/> 156721
Enkeltundersøgelser i alt.....		

I denne oversigt er hver garantianalyse for renhedsundersøgelse regnet for 2 enkeltundersøgelser, fordi der ved garantiundersøgelse behandles 2 portioner af den for vedkommende art fastlagte størrelse. Ved angivelse af udsåninger i kontrolmarkerne er der regnet med antallet af parceller.

Tabel 1.
Statsfrøkontrollens gennemsnitstal 1/7 1952—30/6 1962.

Frøart	Antal undersøgte prøver	Vægt af 1000 frø i gram ¹⁾	Renhedsbestemmelser				Spiringsbestemmelser	
			pet. rent frø	pet. affald	pet. fremmed kulturfrø	pet. ukrudt	pet. spirehastighed	pet. spireevne af det rene frø ²⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8
Rødkløver, tidlig, dansk	2147	1.83	98.7	0.74	0.31	0.23	72.2	77.3 + 7.
» halvsildig, dansk	4157	1.85	98.7	0.67	0.32	0.25	77.4	81.6 + 6.
Hvidkløver, dansk	3273	0.73	98.3	0.77	0.34	0.56	65.5	74.2 + 16.
» vild engelsk, dansk avl.	707	0.63	98.4	0.64	0.33	0.61	59.6	73.1 + 17.
Alsikekløver, dansk	932	0.32	98.3	0.60	0.30	0.35	71.4	75.9 + 11.
Humlesneglebælg, dansk	1578	1.63	99.1	0.23	0.29	0.33	63.4	79.4 + 7.
Lucerne, fransk	1759	1.67	99.3	0.12	0.50	0.13	60.8	67.1 + 19.
» amerik. og canad.	350	—	99.7	0.08	0.11	0.13	78.3	82.7 + 9.
Gul rundbælg, dansk	67	2.72	97.0	0.97	1.39	0.65	64.1	69.5 + 10.
Alm. kællingetand, dansk	276	1.22	97.3	0.54	0.97	0.68	44.3	65.4 + 17.
» » udenlandsk	260	—	98.0	0.52	1.31	0.34	52.5	72.2 + 10.
» » dansk/udenlandsk	86	—	97.9	0.31	1.46	0.36	49.4	70.9 + 12.
Timothe, dansk	2184	0.42	98.9	0.55	0.24	0.30	84.9	87.0
Alm. rajgræs, tidlig, dansk	1561	1.92	96.3	2.91	0.31	0.05	93.3	94.2
» sildig, dansk	3075		95.8	3.89	0.21	0.13	89.7	91.3
Ital. rajgræs, dansk	1334	2.81	98.5	1.36	0.10	0.04	93.5	94.5
Engsvingel, dansk	2766	2.02	96.2	2.93	0.65	0.22	86.4	88.9
Rød svingel, dansk	551	1.27	91.6	6.95	1.23	0.20	77.3	90.1
Stivbl. svingel, dansk	48	1.04	90.2	8.53	1.07	0.13	67.1	85.3
Agerhejre, dansk	545	2.21	97.2	2.37	0.33	0.15	88.2	89.5
Hundegræs, dansk	1918	1.19	90.1	9.28	0.57	0.03	83.3	91.9
Alm. rapgræs, dansk	535	0.21	91.5	7.68	0.16	0.63	86.6	88.5
Engrapgræs, dansk	904	0.29	86.6	8.71	4.20	0.52	75.7	89.5
Runkelroe, dansk	2014	18.5	99.1	0.89			77.7	80.7
Fodersukkerroe, dansk	8585	17.6	98.9	1.06			82.7	84.7
Sukkerroe, dansk	1500	17.5	99.0	0.98			83.9	85.9
Gulerod, dansk	826	0.92	97.9	1.69		0.43	60.9	68.7
» udenlandsk	28	—	98.6	1.31		0.13	72.1	79.5
Turnips, dansk	1332	—	99.7	0.32			85.6	93.5
Kålroe, dansk	4058	2.78	99.6	0.41			86.3	93.4
Havre, dansk	24438 ³⁾	—	99.9	0.08			93.5	95.4
2-rd. byg, dansk	45289 ³⁾	—	99.9	0.09			95.5	96.4
Vinterrug, dansk	5671 ³⁾	—	99.9	0.10			90.3	91.8
Vårrug, dansk	1372 ³⁾	—	99.3	0.23			86.9	89.0
Vinterhvede, dansk	4754 ³⁾	—	99.9	0.13			90.0	95.6
Vårhvede, dansk	3118 ³⁾	—	99.9	0.14			86.6	90.0
Hvbridmajs, udenlandsk	198	—	99.9	0.14			—	93.5

¹⁾, ²⁾, og ³⁾ se fodnoterne side 202.

Tabel 2.

Statsfrøkontrollens gennemsnitstal 1/7 1961—³⁰/₆ 1962.

Frøart	Antal undersøgte prøver	Vægt af 1000 frø i gram ¹⁾	Renhedsbestemmelser				Spiringsbestemmelser	
			pct. rent frø	pct. affald	pct. fremmed kulturfrø	pct. ukrudt	pct. spirehastighed	pct. spireevne af det rene frø ²⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8
Rødkløver, tidlig, dansk	196		98.6	0.86	0.31	0.21	73.3	78.1 + 3.2
» halvsildig, dansk	370		98.6	0.72	0.36	0.38	77.3	81.9 + 3.4
Hvidkløver, dansk	308		98.4	1.06	0.17	0.87	56.3	67.6 + 17.0
» vild engelsk, dansk avl	30		98.4	0.37	0.20	0.52	56.2	69.8 + 15.7
Alsikekløver, dansk	90		97.9	0.62	1.08	0.41	67.0	73.0 + 8.9
Humlesneglebæg, dansk	132		99.1	0.32	0.28	0.31	59.7	77.8 + 5.9
Lucerne, fransk	154		99.6	0.09	0.19	0.09	64.4	70.0 + 19.0
» amerik. og canadisk	14		99.5	0.03	0.24	0.21	65.5	72.9 + 16.5
Alm. kællingetand, dansk	32		98.4	0.30	0.79	0.52	43.7	68.1 + 11.6
» udenlandsk	9		98.6	0.49	0.73	0.18	52.1	76.4 + 9.5
Timothe, dansk	185		98.6	0.69	0.27	0.40	80.0	82.3
» svensk	39		99.1	0.21	0.37	0.29	81.9	84.7
» dansk/svensk	25		98.3	0.42	0.48	0.26	83.8	86.4
Alm. rajgræs, tidlig, dansk	125		97.4	2.39	0.18	0.06	92.5	93.5
» sildig, dansk	263		96.0	3.70	0.23	0.03	88.5	90.4
Italiensk rajgræs, dansk	140		98.5	1.34	0.11	0.07	93.1	94.1
Engsvingel, dansk	282		96.5	2.76	0.56	0.20	84.4	87.4
Rød svingel, dansk	39		91.9	6.94	0.99	0.15	78.0	87.6
Agerhejre, dansk	39		96.8	2.92	0.21	0.11	87.1	88.8
Hundegræs, dansk	200		90.6	8.95	0.46	0.04	83.8	92.8
Alm. rapgræs, dansk	56		91.6	7.59	0.13	0.68	87.4	88.9
Engrapgræs, dansk	92		90.8	7.62	1.29	0.31	79.8	89.8
Runkelroe, dansk	136	19.4	99.3		0.82		78.0	80.7
Fodersukkerroe, dansk	757	19.6	99.3		0.85		83.3	85.0
Sukkerroe, dansk	111	19.6	99.4		0.64		89.5	90.9
Gulerod, dansk	54		97.6		1.87	0.50	55.9	64.0
Turnips, dansk	108		99.8		0.33		82.9	93.6
Kålroe, dansk	335		99.7		0.33		86.0	94.0
Havre, dansk	2404 ³⁾		99.9		0.05		92.6	94.8
2-rd. byg, dansk	5631 ³⁾		99.9		0.08		94.3	95.5
Vinterrug, dansk	826 ³⁾		99.9		0.07		85.9	88.2
Vårrug, dansk	293 ³⁾		99.9		0.14		77.5	84.9
Vinterhvede, dansk	555 ³⁾		99.9		0.11		90.6	96.1
Vårhvede, dansk	780 ³⁾		99.9		0.11		86.7	89.9
Hybridmajs, udenlandsk	10		99.8		0.25		—	95.7

¹⁾, ²⁾, og ³⁾ se fodnoterne side 202.

Tabel 1 (fortsat).
Statsfrøkontrollens gennemsnitstal 1/7 1952—30/6 1962.

Frøart	Antal undersøgte prøver	Vægt af 1000 frø i gram ¹⁾	Renhedsbestemmelser				Spiringsbestemmelser	
			pct. rent frø	pct. affald	pct. fremmed kulturfrø	pct. ukrudt	pct. spirehastighed	pct. spireevne af det rene frø ²⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8
Foderært, dansk	1063	—	99.7	0.31		—	—	86.8 + 0.9
Kogært, dansk	439	—	99.8	0.19		—	—	87.6 + 0.2
Hestebønne, dansk	47	—	99.4	0.58		—	—	85.2 + 1.4
Gul lupin, dansk	1233	—	99.6	0.40		52.6	—	64.7 + 5.1
Serradel, udenlandsk	200	—	98.5	0.76	0.19	0.52	56.4	80.1 + 1.5
Fodervikke, dansk	161	—	99.4	0.37	0.17	0.01	—	85.6 + 0.7
» dansk/udenlandsk	303	—	98.2	0.64	0.75	0.44	—	91.6 + 0.3
» udenlandsk	211	—	98.4	0.62	0.62	0.41	—	93.6 + 0.3
Spergel, dansk	60	—	99.7	0.20	0.02	0.12	85.7	92.1
Gul sennep, dansk	331	—	99.8	0.08	—	0.09	87.9	90.1
Fodermarvkål, dansk/udenl.	118	—	99.6	0.40		0.02	79.6	88.0

¹⁾ Disse tal er undtagen for bederoer beregnet af et betydeligt mindre antal prøver end anført i rubrik 1.

²⁾ Hvor der i denne rubrik er to tal, er det sidste »hårde frø«.

³⁾ Ikke alle prøver undersøgt for renhed.

IV. Gennemsnitstallene for korn, mark- og havefrø.

I tabellerne 1 og 2 er anført Statsfrøkontrollens gennemsnitstal for de vigtigste arter af markfrø samt for korn. Tabel 1 indeholder gennemsnitstallene for tiåret 1952-62 og tabel 2 tallene for det sidst forløbne år 1/7 1961 til 30/6 1962. I tabel 3 findes gennemsnitstal for spireevnen af en række havefrøarter såvel for tiåret 1952-62 som for året 1961-62.

Når man i forbindelse med Statsfrøkontrollens erstatningsregler benytter udtrykkene »normal renhed« og »normal spireevne« eller lignende, gælder fra 1. september 1961 til 31. august 1962 de i tabel 1 anførte tal for markfrø og korn og de i kolonne 5 og 6 i tabel 3 anførte tal for havefrø. Ved udtrykket »årets normale renhed« eller »årets normale spireevne« forstås gennem-

Tabel 2 (fortsat).
Statsfrøkontrollens gennemsnitstal ¹/₇ 1961—³⁰/₆ 1962.

Frøart	Antal undersøgte prøver	Vægt af 1000 frø i gram	Renhedsbestemmelser				Spiringsbestemmelser	
			pct. rent frø	pct. affald	pct. fremmed kulturfrø	pct. ukrudt	pct. spirehastighed	pct. spireevne af det rene frø ²⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8
Foderrært, dansk	84		99.7	0.26			—	85.5+ 0.3
Kogært, dansk	40		99.7	0.31			—	85.0+ 0.1
Gul lupin, dansk	125		99.6	0.46			45.2	59.0+ 11.2
Serradel, udenlandsk	9		98.6	0.58	0.35	0.14	51.3	77.6+ 4.0
Fodervikke, dansk	18		99.8	0.12	0.04	0	—	75.9+ 0.9
» dansk/udenl.	26		96.1	0.68	3.20	0.07	—	92.6+ 0.7
» udenlandsk	7		95.7	0.76	3.41	0.14	—	90.3+ 0
Spergel, dansk	6		99.8	0.20	0.02	0.23	90.3	96.0
Gul sennep, dansk	21		99.8	0.09	0.02	0.09	82.6	86.3
Fodermarvkål, dansk/udenl..	13		99.8	0.19	0.01		80.0	87.7
Siletta, udenlandsk	8		98.9	0.58	0.56		80.4	86.6

²⁾ se fodnoterne side 202.

snitstallene for det beretningsår, hvori pågældende prøve er modtaget på Statsfrøkontrollen.

Ved beregning af gennemsnitstallene for alle arter af markfrø er kun medregnet prøver af frø, som er solgt til forbrugere. Gennemsnitstallene er altså ikke udtryk for kvaliteten af årets høst, men for det frø, der er leveret forbrugerne til såning.

Af kornarterne vil der normalt til Statsfrøkontrollen kun blive indsendt prøver af rensede varer, og man medtager derfor ved beregningen af gennemsnitstallene alle resultater, dog med følgende undtagelse: For spireevne udskydes de resultater, der ligger lige så langt under tiårsgennemsnittet, som dette ligger under 100. Der udskydes dog i intet tilfælde over 10 pct. af samtlige resultater.

Ved beregning af gennemsnitsspireevnen for havefrø, som er meddelt i tabel 3, benyttes ligesom for korn alle foreliggende prøver, idet man dog udelader de laveste resultater for hver art efter tilsvarende princip som for korn.

Tabel 3.
Statsfrøkontrollens gennemsnitstal for havefrøprøver.

Frøart	Gennemsnitstallene for ¹ /7/1961— ³⁰ /6/1962			Gennemsnitstallene for ¹ /7/1952— ³⁰ /6/1962		
	antal under- segte prøver	pct. spire- hastighed	pct. spireevne	antal under- segte prøver	pct. spire- hastighed	pct. spireevne
	1	2	3	4	5	6
Løg	28	64.0	80.8	388	58.3	75.7
Purøg	36	75.4	87.9	271	71.1	82.2
Porre	37	56.7	86.2	393	61.2	78.5
Asparges	13	54.8	79.8	116	55.8	78.8
Spinat	833	83.2	87.1	6317	83.1	86.6
Rødbede	47	71.7	82.9 ¹⁾	648	77.9	81.3 ²⁾
Bladbede	6	82.0	87.7 ²⁾	57	85.6	88.6 ⁴⁾
Hvidkål	171	78.8	89.1	2652	78.9	88.8
Rødkål	93	77.1	87.8	592	79.2	88.5
Spidskål	50	79.9	87.2	356	79.2	86.8
Savoykål	22	80.4	88.7	410	78.3	90.1
Rosenkål	47	72.7	85.7	402	74.2	86.0
Grønkål	63	73.0	84.8	481	76.8	85.2
Blomkål	173	80.9	89.4	2355	81.6	89.0
Knudekål	33	81.9	92.3	462	80.8	91.0
Ræddike	55	66.0	83.5	220	73.5	84.1
Radis	401	76.6	82.7	2573	76.5	83.0
Karse	9	83.3	92.2	101	77.0	89.1
Haveært	118	—	88.1	1437	—	87.5
Havebønne	71	—	87.4	694	—	85.5
Agurk	61	86.9	92.0	771	86.2	89.3
Græskar	21	82.7	89.5	175	79.5	83.3
Melon	4	64.5	90.0	40	80.5	92.1
Selleri	19	53.2	81.1	279	51.3	76.4
Pastinak	7	20.6	80.0	107	30.3	73.4
Kørvel	21	77.0	88.7	201	68.7	84.5
Persille	51	57.9	73.4	551	56.1	70.7
Dild	5	67.2	79.2	147	53.8	71.4
Tomat	33	81.1	92.9	294	78.6	90.1
Timian	14	49.8	70.6	93	44.8	67.4
Merian	5	48.0	68.4	25	48.3	67.8
Salat	48	83.4	90.4	530	79.0	85.4
Skorzonerrod	67	73.1	87.4	806	54.8	85.2
Endivie	19	79.2	81.9	118	75.2	79.6

- 1) Gennemsnitsvægten af 1000 frøhoveder: 11.9 g.
2) » » » » 14.2 g.
3) » » » » 12.5 g.
4) » » » » 16.1 g.

»Spirehastigheden« udtrykker, hvor mange frø der er spiret i ca. en trediedel af hele den tid, der medgår til spiringsundersøgelsen af den pågældende art.

For frø af runkelroer, fodersukkerroer og sukkerroer er kornvægten beregnet på grundlag af de samme prøver, som er benyttet ved beregningen af de øvrige forhold, idet der, når spireevnen for disse frøarter skal undersøges, altid tillige foretages en kornvægtsbestemmelse. For alle andre frøarter bestemmes kornvægten kun, når det forlanges, og dette sker i de senere år så sjældent, at man savner grundlag for en nogenlunde sikker angivelse af kornvægten, hvorfor tallene for dette forhold er udeladt i tabellen med årets gennemsnitstal, og i tabellen med tiårstallene er beregnet af langt færre prøver end tallene for de øvrige forhold.

Da det er et meget lille antal prøver af havefrø, som undersøges for renhed, er der ikke tilstrækkeligt grundlag til beregning af gennemsnitstal herfor.

Også en del af tallene for spireevne af havefrø hviler, som det ses af tabellens første rubrik, på et så lille antal prøver, at de som udtryk for artens normale spireevne må tages med et vist forbehold.

V. Angreb af skadedyr og mikroorganismer.

Ved prøvernes undersøgelse for renhed er der gjort notater om forekomsten af brandkorn og forskellige andre sygdomssymptomer, der kan iagttages ved en umiddelbar besigtigelse. Ligeledes er det noteret, når prøverne har indeholdt visse skadedyr.

De nedenfor givne meddelelser omfatter dog kun prøver af rensset frø, således som det udbydes til forbrugere, idet man anser det for at være af mindre interesse, hvad prøver af råvarer eller af andet frø, der ikke er rensset færdigt, indeholder af disse ting.

Sklerotier af kløverens bægersvamp (*Sclerotinia trifoliorum*) eller af kløverens trådkølle (*Typhula trifolii*) er fundet i 3 af 560 prøver rødkløver, i 1 af 124 prøver humlesneglebælg og i 1 af 1 542 prøver blandinger af kløver- og græsfrø.

Sklerotier af meldrøjersvampen (*Claviceps sp.*) er fundet i 4 af 238 prøver timothe, i 3 af 397 prøver alm. rajgræs, i 3 af 147 prøver ital. rajgræs, i 2 af 271 prøver engsvingel, i 2 af 39 prøver rødsvingel og i 11 af 92 prøver engrapgræs. Endvidere på indblandet græsfrø i 47 af 1 542 prøver af blandinger af kløver- og græsfrø, i 13 af 560 prøver rødkløver, i 1 af 323 prøver hvidkløver og i 2 af 173 lucerneprøver.

Hejrebrand (*Ustilago bromivora*) er fundet i 26 af 39 prøver agerhejre.

Aksbakteriose i hundegræs (*Corynebacterium Rathayi*) er fundet i 13 af 202 prøver hundegræs og i 3 af 1 542 prøver af blandinger af kløver- og græsfrø.

Dværg-rundorm eller »Ål« er fundet i 21 af 202 prøver hundegræs, i 1 af 3 prøver stivbl. svingel og i 3 af 1 542 prøver af blandinger af kløver- og græsfrø.

VI. Statsfrøkontrollens selvvirkende kontrol.

Kontrollen er gennemført på samme måde som hidtil efter de regler, som er anført i årsberetningen for 1940-41 (Tidskrift for Planteavl, 46. bind, side 573-580), med de ændringer, som er nævnt i årsberetningen for 1952-53 (Tidsskrift for Planteavl, 57. bind, side 199).

I store træk er kontrollens arbejdsmåde som meddelt i det følgende:

De kontrollerede firmaer skal på visse mindre væsentlige undtagelser nær stille alt markfrø af de kontrollerede arter, som de til og med den 7. april sælger til landmænd og købmænd, under kontrollen. Engrossalg og salg af stamfrø er ikke under kontrollen.

Firmaerne skal yde garanti for renhed og spireevne for alt kontrolleret frø. Endvidere skal der garanteres med hensyn til ukrudtsindhold undtagen i frø af bederoer, kålroer og turnips, hvori der kun yderst sjældent forekommer nævneværdige mængder af ukrudtsfrø. Ligeledes er de firmaer, som har grønfoderplanter under kontrol, fritaget for ukrudtsgaranti for ært, hestebønne, lupin, majs og solsikke.

Prøver til kontrol af, om de givne garantier er overholdt, fremskaffes ved, at Statsfrøkontrollens prøveudtagere, i den tid frøfirmaerne udvejer frø, kommer uanmeldt på lagrene, så ofte de finder det nødvendigt, og udtager prøver af de leveringer, som er afvejet til køberne. Efter prøveudtagningen plomberes den pågældende levering med Statsfrøkontrollens plombe, og under denne anbringes en mærkeseddel, på hvilken køberen underrettes om grunden til, at leveringen er plomberet af Statsfrøkontrollen.

På denne måde fremskaffer og undersøger Statsfrøkontrollen et passende antal prøver af hvert parti. Svarer gennemsnittet af de konstaterede analyseresultater ikke til, hvad der er garanteret, skal det kontrollerede firma yde erstatning ikke blot til de kø-

bere, af hvis leveringer der er taget prøver, men til alle købere, der har fået leveret frø af det pågældende parti. Erstatning for mangler ved spireevnen beregnes efter den stigende skala (formel B i Statsfrøkontrollens erstatningsregler), hvorved erstatningen, når der er tale om væsentlige mangler, kan blive ret stor, endog flere gange frøets pris.

For at underrette køberne om, hvorledes kontrollen er forløbet, udarbejder Statsfrøkontrollen for hvert kontrolleret firma en oversigt over resultaterne af de foretagne undersøgelser. Disse oversigter skal af de kontrollerede firmaer sendes til alle deres købere med den undtagelse, at de firmaer, der leverer frøet til den enkelte forbruger gennem en forhandler, kan udsende analyseoversigten gennem forhandleren og begrænse udsendelsen til de forbrugere, som har fået frø, for hvilket der er erstatningspligt, samt andre forbrugere, der fremsætter ønske om at få oversigten. På oversigterne angives det, hvilke partier der ikke har svaret til garantien, således at der skal ydes erstatning, samt hvor mange pct. af prisen for det pågældende parti erstatningen andrager. Endvidere indeholder oversigterne en sammenligning mellem hvert kontrolleret parti og Statsfrøkontrollens gennemsnitstal for året for den pågældende frøart, således at køberne bliver underrettet om, hvorledes det frø, de har fået, har svaret til årets gennemsnitskvalitet.

Kontrollen har i beretningsåret omfattet de 22 firmaer, som er nævnt i tabel 4, side 208.

I det følgende skal der gives et sammendrag af resultaterne af leveringerne under den selvvirkende kontrol i foråret 1962.

Der er undersøgt i alt 3 699 prøver af kløver-, græs- og roefrø af 1 059 partier, medens der i 1961 af disse artsgrupper blev undersøgt 3 807 prøver af 1 121 partier.

Hertil kommer i år 41 prøver af 16 partier frø af grønfoderplanter fra de to firmaer, som har disse under kontrol, medens de i fjor fik undersøgt 29 prøver af 18 partier grønfoderplanter.

Der er i 1962 kontrolleret 2 996 755 kg kløver-, græs- og roefrø, medens der i 1961 kontrolleredes 3 281 396 kg af disse artsgrupper, som det nærmere fremgår af specifikationen side 214.

Tabel 4, der omfatter kløver- og græsfrø – undtagen frøblandinger – samt roefrø, giver en oversigt over, hvorledes de forskellige firmaers leveringer har svaret dels til garantitallene, dels til årets gennemsnitstal.

I rubrik 1 er opført, hvor mange prøver der er undersøgt

Tabel 4. Oversigt over, hvorledes de undersøgte prøver af de kontroltil de garanterede tal og til gennemsnitstallene for

De kontrollerede firmaer	Antal undersøgte prøver	For hvert 100 kg frø, firmaet har leveret, har renheden eller spirevnen for nedennævnte antal kg ikke svaret til	
		garantien	årets gennemsnitstal
	1	2	3
A/S Det jydsk Frøavlskompagni, Randers....	304	0.12	9.3
Fr. Dreyer A/S, Århus.....	232	0	1.6
Østergaards Frøavl A/S, Stensballe, Horsens..	191	0.02	0.02
A/S Frøcontoret, Kolding.....	182	0.37	6.2
A/S Langelands Frøavls-Kompagni, Rudkøbing	160	0	2.8
Jydsk Markfrøkontor A/S, Randers.....	153	0	5.9
A/S Skive Markfrøkontor, Skive.....	126	0	1.3
Syd-Stevns & Herfølge Frøhandel A/S, Herfølge	121	0	0
M. Jørgensens Markfrøforretn. A/S, Grejsdalen	120	0	0.02
N. C. Kraglund, Hjørring.....	119	0	1.5
A/S Morsø Frøkontor, Nykøbing Mors.....	112	1.02	21.1
A/S Sønderjydsk Frøforsyning, Åbenrå.....	107	0	4.7
Nordjysk Frøkompagni, Hjørring.....	98	0.49	6.7
Ølandenes Frø-Kontor A/S, Rudkøbing.....	95	0.07	0.1
Sydfyns Frøavl A/S, Svendborg.....	87	0	0.6
Sukkerfabriken, Nykøbing Lmt., Nykøbing F.	85	0	8.1
A/S Anton Nielsens Frøavl & Frøeksport, Alminde	84	0	16.1
Det sjæll. Frøavlskompagni I/S, Kalundborg..	75	3.24	7.7
Alsisk Frøavl A/S, Sønderborg.....	57	0.12	0.1
Johs. Steffensens Frøhandel, Holstebro.....	49	0	0
A/S Holbæk Frøkompagni, Holbæk.....	46	0	3.3
Dybro Jørgensen A/S, Sindal.....	41	0	5.7
I alt 1961—62....	2644	0.17	5.2
I alt forrige år (1960—61).....	2758	0.19	2.7

lerede firmaers leveringer af kløver-, græs- og roefrø har svaret
1961—62 for renhed, spireevne og ukrudtsindhold.

For hvert 100 kg frø, firmaet har leveret, har der i de leveringer, der		For hvert 100 kg frø, firmaet har leveret af de arter, for hvilke der skal garanteres med hensyn til ukrudtsindhold,			
medfører erstatningspligt (rubrik 2)	er ringere end årets gennemsnit (rubrik 3)	har nedennævnte antal kg haft for højt indhold af ukrudt i forhold til		har der i de leveringer,	
				der medfører erstatningspligt (rubrik 6)	hvis ukrudtsindhold er højere end årets gennemsnitstal (rubrik 7)
manglet nedennævnte antal kg rent spiredygtigt frø i forhold til				været nedennævnte antal kg ukrudt for meget i forhold til	
garantien	årets gennemsnitstal	garantien	årets gennemsnitstal	garantien	årets gennemsnitstal
4	5	6	7	8	9
0.009	0.913	2.45	6.8	0.0056	0.0291
0	0.108	0	5.0	0	0.0152
0.007	0.009	0	0	0	0
0.060	0.881	0	3.6	0	0.0153
0	0.146	0	0	0	0
0	0.585	0	0.1	0	0.0003
0	0.119	0	5.1	0	0.0271
0	0	0	7.8	0	0.0211
0	0.004	0	0	0	0
0	0.153	0	5.7	0	0.0137
0.095	1.488	0.78	0.8	0.0076	0.0091
0	0.828	0	0	0	0
0.029	0.445	0	0	0	0
0.004	0.006	0	0	0	0
0	0.060	0	0	0	0
0	0.714	0	0	0	0
0	1.489	0	0	0	0
0.895	0.966	0	0	0	0
0.005	0.004	0	0.1	0	0.0004
0	0	0	0	0	0
0	0.239	0	0	0	0
0	0.612	0	0	0	0
0.020	0.425	0.41	2.7	0.0013	0.0107
0.026	0.202	0.01	2.0	0.00003	0.0064

for hvert firma, og som det ses af denne rubrik, er firmaerne i tabellen ordnede efter antallet af undersøgte prøver; men prøveantallet kan ikke tages som et mål for firmaernes salg af frø, idet prøvernes antal mere må rette sig efter antallet af partier, firmaet udbyder, end efter frømængden.

Tallene i rubrik 2 angiver, hvor mange pct. af leveringerne firmaet har erstatningspligt for, fordi enten renhed eller spireevne ikke inden for de gældende latituder har svaret til garantien.

Det vil ses, at 14 firmaer er helt fri for erstatningspligt for mangler ved renhed eller spireevne. For 6 firmaer berører erstatningspligten mindre end 1 pct. af leveringerne, medens erstatningspligten for 2 firmaer omfatter 1,02 og 3,24 pct. af leveringerne.

Da de kontrollerede firmaer kan ansætte garantitallene for det frø, de udbyder, ganske som de vil, er erstatningspligten imidlertid intet mål for, hvilke kvaliteter der er leveret. For at få et udtryk herfor, må man sætte de leverede kvaliteter i forhold til en fast målestok. Som sådan målestok benyttes i henhold til overenskomsten om den selvvirkende kontrol Statsfrøkontrollens gennemsnitstal for året, og i rubrik 3 er anført, hvor mange pct. af hvert firmas salg der ikke inden for de gældende latituder har svaret til disse gennemsnitstal.

De oplysninger, tallene i de to rubrikker giver, supplerer hinanden. Har et firma ifølge rubrik 2 ingen eller næsten ingen erstatningspligt, men rubrik 3 viser, at en meget stor del af leveringerne ikke har svaret til årets gennemsnit, fremgår det heraf, at det fine resultat i rubrik 2 er opnået ved, at garantitallene har været lave og ikke ved, at leveringerne har været af særlig fin kvalitet. Taget under eet er det 5,2 pct. af firmaernes leveringer, der ikke inden for latituderne har svaret til årets gennemsnitskvalitet. 2 firmaer har leveret alt frø svarende til denne kvalitet, og 5 andre har leveret mere end 99 pct. svarende til denne standard. Det vil ses, at der er firmaer, som har opfyldt garantien for alt eller så godt som alt frø, men dog har leveret frø, der ikke inden for latituden svarer til årets gennemsnitskvalitet.

To firmaer har leveret henholdsvis 21,1 og 16,1 pct. frø, som ikke svarede til årets gennemsnitskvalitet.

Af tallene i rubrik 2 fremgår det ikke, hvor meget renheden eller spireevnen har været for lav. Ethvert kg, der har været erstatningspligt for, har, hvad enten partiet har manglet lidt

eller meget i at svare til garantien, haft samme indflydelse på beregningen af de i rubrik 2 anførte tal. Har et firma haft et stort parti med en ganske lille mangel i forhold til garantital eller gennemsnitstal, vil dette bevirke, at firmaet kommer til at stå ugunstigt i rubrik 2 eller 3, hvorimod et lille parti kun får ringe indflydelse på tallene i disse rubrikker, selv om det har udvist meget store mangler.

Et bedre mål for manglerne med hensyn til renhed og spireevne har man i den vægtmængde af rent spiredygtigt frø, som er leveret for lidt i de erstatningspligtige leveringer. Denne størrelse er beregnet for hvert firma og i rubrik 4 angivet i pct. af den leverede frømængde. På tilsvarende måde har man i rubrik 5 angivet, hvor meget rent spiredygtigt frø der, målt med årets gennemsnitstal, har været for lidt i de leveringer, der ikke har svaret til disse gennemsnitstal. Tallene i rubrikkerne 4 og 5 supplerer altså på lignende måde hinanden som omtalt for rubrikkerne 2 og 3.

Rubrikkerne 6, 7, 8 og 9 angår ukrudtsindhold i leveringerne. Da der ikke under den selvvirkende kontrol skal garanteres med hensyn til ukrudtsindhold i frø af bede, kålroe og turnips, er disse arter ikke medregnet i rubrikkerne 6-9, der altså omfatter græs-, kløver- og gulerodsfrø.

I rubrik 6 er angivet, hvor mange pct. af den leverede frømængde der er blevet erstatningspligt for på grund af for højt ukrudtsindhold i forhold til garantien, og i rubrik 7 er meddelt, hvor mange pct. af leveringerne der havde for højt ukrudtsindhold i forhold til årets gennemsnit. Tallene i disse to rubrikker bør altså sammenholdes på lignende måde som omtalt for rubrik 2 og 3.

Det ses af rubrik 6, at 20 firmaer fuldt ud har overholdt deres garantier med hensyn til ukrudtsindhold, men rubrik 7 viser, at 9 af disse firmaer har leveret større eller mindre mængder frø, der med hensyn til ukrudtsindholdet ikke svarer til årets gennemsnit.

Endelig har man udregnet og i rubrik 8 angivet, hvor mange kg ukrudtsfrø der pr. 100 kg leveret frø fandtes mere end garanteret i de leveringer, for hvilke der er erstatningspligt for ukrudt, og i rubrik 9 er på tilsvarende måde angivet, hvor meget ukrudtsfrø der i de leveringer, som ikke svarede til gennemsnittet for året, er for meget i forhold til dette gennemsnit.

I tabellens næstnederste linie har man for alle de forhold,

der omtales i tabellen, anført de pågældende værdier under eet for alle firmaer, og i den nederste linie er de tilsvarende tal for 1960-61 anført for de arter, tabellen omfatter.

Ialt er der af de frøarter, tabel 4 omfatter, kontrolleret 1 821 985 kg, hvoraf 3 152 kg eller 0,17 pct. medfører erstatningspligt for mangler ved renhed eller spireevne, men 94 960 kg eller 5,2 pct. har ikke inden for latituderne svaret til årets gennemsnit. De frøarter, der kontrolleres for ukrudtsindhold, udgør i alt 1 107 987 kg, hvoraf 4 500 kg eller 0,41 pct. medfører erstatningspligt for ukrudtsindhold, medens 29 878 kg eller 2,7 pct. af leveringerne har haft højere ukrudtsindhold, end hvad der inden for latituden svarer til årets gennemsnit.

Siden 1957-58 har den selvvirkende kontrol ikke været obligatorisk for frø af grønfoderplanter, som derfor ikke er taget med i tabel 4; men de to firmaer Fr. Dreyer A/S, Århus, og Alsisk Frøavl A/S, Sønderborg, har ønsket fortsat at have frø af disse arter med under kontrollen. Endvidere fortsættes kontrollen for disse firmaer for alt frø, der er bestilt efter 7/4, når det er leveret senest 31/5. Der er i 1962 solgt 31 204 kg frø af grønfoderplanter under den selvvirkende kontrol omfattende 16 partier, hvoraf i alt 41 prøver er undersøgt. Alle partier svarede til de givne garantier såvel som til årets gennemsnitstal med undtagelse af et parti fodermarvkål af Fr. Dreyers leveringer under den selvvirkende kontrol af frø af grønfoderplanter, idet partiet havde 9,7 pct. lavere spireevne end årets gennemsnitsspireevne, som for fodermarvkål er 87,7 pct.

20 af de firmaer, hvis salg har været underkastet den selvvirkende kontrol, har solgt større eller mindre mængder af blandinger af græs- og kløverfrø – i alt 1 174 770 kg.

Ved salg af frøblandinger skal det opgives, hvor mange procent de indeholder af hver enkelt frøart. Spireevnen samt avlsland, sort og stamme skal opgives for hver art, der indgår i blandingen. Endvidere opgives den samlede renheds- og ukrudtsprocent for blandingen.

Blandingsforholdet kontrolleres ved almindelig renhedsundersøgelse af de foreliggende prøver. For spiringens vedkommende undersøges for hver prøve i almindelighed kun en enkelt af de arter, som findes deri, væsentlig fordi en gennemført spiringsanalyse af alle de arter, der findes i en sådan prøve, ville medføre et uforholdsmæssigt stort og derfor også meget bekosteligt arbejde. Skønt Statsfrøkontrollen vælger forskellige arter til

Tabel 5. Undersøgelser af frøblandinger.

De kontrollerede firmaer	Antal undersøgte prøver	Antal partier under kontrol	Mængden af solgte frøbland. i pct. af firmaets salg af kløver- og græsfrø	Antal partier, for hvilke der er erstatningspligt	Erstatningspligtig mængde frøbl. i pct. af firmaets salg af kløver- og græsfrø
Østergaards Frøavl A/S, Stensballe, Horsens.	174	41	62.3	1	0.3
A/S Det jydsk Frøavlskompagni, Randers . . .	172	24	51.3	1	0.7
Jydsk Markfrøkontor A/S, Randers	122	16	74.2	0	0
Fr. Dreyer A/S, Århus	71	29	28.4	0	0
M. Jørgensens Markfrøforr. A/S, Grejsdalen.	66	10	69.2	0	0
A/S Frøcontoret, Kolding	63	11	46.5	0	0
A/S Langelands Frøavls-Komp., Rudkøbing . .	51	9	33.8	0	0
A/S Skive Markfrøkontor, Skive	49	9	56.6	1	2.8
A/S Sønderjydsk Frøforsyning, Åbenrå	40	7	52.6	0	0
A/S Morsø Frøkontor, Nykøbing Mors	34	7	58.7	4	13.8
A/S AntonNielsens Frøavl & Frøeksport, Alminde	31	7	55.4	2	9.6
Nordjysk Frøkompagni, Hjørring	30	8	41.9	0	0
N. C. Kraglund, Hjørring	25	5	39.1	0	0
Ølandenes Frø-Kontor A/S, Rudkøbing	24	3	30.9	0	0
Dybro Jørgensen A/S, Sindal	23	8	35.8	0	0
Syd-Stevns & Herfølge Frøhandel A/S, Herfølge	23	5	33.4	0	0
Alsisk Frøavl A/S, Sønderborg	21	11	58.2	0	0
Sydfyns Frøavl A/S, Svendborg	16	5	31.7	0	0
Johs. Steffensens Frøhandel, Holstebro	11	3	64.8	0	0
Det sjæll. Frøavlskomp. I/S, Kalundborg . . .	9	3	25.0	0	0
I alt	1055	221		9	

spiringsundersøgelse, hvor der foreligger flere prøver af samme parti, eller hvor der foreligger flere prøver af frøblandinger fra samme leverandør, er den mulighed ikke udelukket, at spireevnen af en eller anden art, som indgår i blandingerne i små mængder, ikke bliver kontrolleret. Kontrollen er altså ikke fuldt så effektiv for frøblandinger som for frø, der sælges i ublandet tilstand.

I tabel 5 er anført forskellige forhold vedrørende kontrollen med frøblandinger for hvert firma, der har deltaget i dette salg.

Der er i 1961-62 under den selvvirkende kontrol undersøgt 1 055 prøver af 221 frøblandinger. For 9 partier af disse blandinger er der erstatningspligt.

Nedenfor er givet en oversigt over salget af kløver-, græs- og roefrø under den selvvirkende kontrol i 1962 sammenlignet med salget de 2 foregående år.

	Salg af frø under den selvvirkende kontrol		
	1962	1961	1960
Kløverfrø	504325 kg	569774 kg	677707 kg
Græsfrø	601851 »	661440 »	739822 »
Frøblandinger	1174770 »	1185188 »	1195276 »
Roefrø	715809 »	864994 »	971469 »
I alt	2996755 kg	3281396 kg	3584274 kg

Salget af kløver- og græsfrø under den selvvirkende kontrol var i 1962 i alt 2 281 tons, hvilket er 135 tons mindre end året før. Som det vil ses af det følgende afsnit i denne beretning, var det samlede salg af kløver- og græsfrø til indenlandsk forbrug i 1962 7 372 tons, og salget under den selvvirkende kontrol har således i 1962 udgjort 30,9 pct. af det samlede salg af disse arter mod 32,4 pct. i 1961.

Næsten halvdelen af salget af kløver- og græsfrø under den selvvirkende kontrol er i 1962 sket i form af frøblandinger. Denne salgsform er gennem årene steget stærkt, som det fremgår af følgende tal, der for salget under den selvvirkende kontrol viser salget af frøblandinger i pct. af det samlede salg af kløver- og græsfrø under kontrollen i de sidste 10 år:

pct. frø- blandinger . . .	1962	1961	1960	1959	1958	1957	1956	1955	1954	1953
	51.5	49.0	45.7	41.1	39.7	38.0	36.9	33.4	29.9	28.5

Der foreligger ikke oplysning om dette forhold for salget uden for den selvvirkende kontrol.

Af roefrø bortset fra sukkerroefrø til fabrik, er der under den selvvirkende kontrol solgt 716 tons, og da det samlede salg af foderroefrø i 1962 er 2 614 tons, udgør salget af roefrø under den selvvirkende kontrol 27,4 pct. Når salgsprocenten under den selvvirkende kontrol er mindre for roefrø end for kløver- og græsfrø, forklares dette i hvert fald delvis derved, at det tiltagende salg af slebet roefrø hidtil er holdt uden for den selvvirkende kontrol, medens dette frø er medregnet i det samlede salg.

Ved studium af tabellerne 4 og 5 bør man erindre, at frøets værdi til udsåning ikke er bestemt alene af de egenskaber, der er omhandlet i tabellerne, men tillige i høj grad af dets herkomst (avlsland, sort og stamme). For nogle frøarters vedkommende er dette forhold af så afgørende betydning, at frø fra det bedste avlssted eller af den bedste stamme absolut bør foretrækkes, selv om det i renhed eller spireevne ikke helt kan stå mål med, hvad der udbydes fra mindre egnede avlssteder eller af 2. klasses stammer.

I erkendelse af dette forholds vigtighed er det i overenskomsten om den selvvirkende kontrol fastsat, at firmaerne på bestillingssedler m. v. skal opgive avlsland, sort og stamme for alle partier. Nogen kontrol vedrørende disse forhold foretages ikke i henhold til overenskomsten; men fra foråret 1961 har der for firmaer under Statsfrøkontrollens selvvirkende kontrol været åbnet adgang til at få gennemført kontrol med leveringernes sorts- og stammeægthed i henhold til en tillægsoverenskomst, der er anført i Statsfrøkontrollens årsberetning for 1960-61 (Tidskrift for Planteavl, 65. bind, side 789-791).

Firmaerne Fr. Dreyer A/S, Århus, og Alsisk Frøavl A/S, Sønderborg, har tiltrådt denne tillægsoverenskomst, som udvider den selvvirkende kontrol til også at omfatte kontrol med sorts- og stammeægtheden af frø af kendte typer og stammer af græsmarksplanter og rodfrugter.

Under denne ægthedskontrol udsåedes i foråret 1962 prøver af 30 partier roefrø for Fr. Dreyer A/S og 10 partier for Alsisk Frøavl A/S. Ved kontroldyrkningen, som afsluttedes i efteråret 1962, har der intet været at indvende mod ægtheden af de udsåede prøver.

Af græsmarksplanter blev der i foråret 1961 udsået 36 partier for Fr. Dreyer A/S og 18 partier for Alsisk Frøavl A/S. Kontrol dyrkningen heraf, som er afsluttet i efteråret 1962, viste, at der intet var at indvende mod ægtheden af de udsåede prøver.

På grund af uheldige vejrforhold umiddelbart efter såningen blev bestanden af de udsåede lucerneprøver i Statsfrøkontrollens parceller af en sådan beskaffenhed, at en stammebedømmelse ikke kunne gennemføres.

Sukkerfabriken Nykøbing Lmt., Nykøbing F., er pr. 1/8 1962 udtrådt af den selvvirkende kontrol, som i foråret 1963 omfatter de øvrige 21 firmaer, som er nævnt i tabel 4, side 208.

VII. Det indenlandske forbrug af kløver-, græs- og roefrø.

Under afsnittet om Statsfrøkontrollens selvvirkende kontrol har der i beretningerne indtil 1956-57 i forbindelse med forbruget af kløver-, græs- og roefrø under denne kontrol været anført det samlede indenlandske forbrug af dette frø fordelt på art, avlsland, sort og stamme, således som det er optalt af Landbrugsministeriets udvalg vedrørende ind- og udførsel af frø.

Da angivelserne vedrørende fordelingen på art, avlsland, sort og stamme af forbruget under den selvvirkende kontrol udgik i beretningen for 1957-58, påbegyndtes et afsnit, der alene giver en oversigt over det samlede indenlandske forbrugs fordeling, hvilket skønnes stadig at være af interesse for læserne af nærværende beretning.

Tabel 6 omfatter forbruget af kløver- og græsfrø og tabel 7 forbruget af roefrø.

Tallene er udregnet på grundlag af oplysninger, som Landbrugsministeriets udvalg vedrørende ind- og udførsel af frø hvert år indhenter ved udsendelse af spørgeskemaer til besvarelse pr. 1. juli af alle frøfirmaer, der har detailsalg af frø til forbrug her i landet.

Som det fremgår af tabellerne, er forbruget af de enkelte stammer eller grupper heraf angivet i tons. Endvidere er det procentiske forbrug angivet dels inden for de enkelte arter, dels for arterne eller grupperne i forhold til det samlede forbrug.

Tabellerne omfatter årene 1962 og 1961 og endvidere gennemsnittet for de fem år 1960, 1959, 1958, 1957 og 1956.

De mængder af kløver- og græsfrø, der er indgået i frøblandinger, er indregnet i de pågældende arter, sorter eller stammer både i de absolutte mængder og ved den procentiske fordeling.

Tabel 6 viser, at det samlede salg af bælgplantefrø i 1962 har været mindre end i 1961. Nedgangen i salget gælder for alle betydende bælgplantearter med undtagelse af hvidkløver, hvoraf der er solgt noget mere end i 1961. I forhold til det anførte femår er det samlede salg af bælgplantefrø i 1962 faldet væsentligt, og nedgangen i salget gælder også her alle arter med undtagelse af hvidkløver.

Salget af bælgplantefrø beregnet i procent af det samlede salg af bælgplantefrø og græsfrø er lidt mindre i 1962 end i 1961 og ligeledes lidt mindre end i femåret.

Tabel 6 viser tillige, at det samlede salg af græsfrø i 1962 har

Tabel 6.
Forbrug af kløver- og græsfrø, fordelt efter art, avlsland, sort og stamme.

Art, avlsland, sort og stamme	Salg i foråret 1962			Salg i foråret 1961			Gns. salg 1956 - 60	
	tons	procentisk for- deling inden for arten	pct. af det saml. salg af kløver- og græsfrø	tons	procentisk for- deling inden for arten	pct. af det saml. salg af kløver- og græsfrø	tons	pct. af det saml. salg af kløver- og græsfrø
Illig rødkløver	201		2.7	235		3.2	329	3.9
Stammer med romertal IV.....	151	75.2		159	67.7			
» » » III.....	16	7.9		24	10.2			
Hjelm.....	31	15.4		44	18.7			
Anden dansk avl	1	0.5		1	0.4			
Udenlandsk avl	2	1.0		7	3.0			
alvsildig rødkløver	1464		19.9	1563		21.0	1835	21.3
Stammer med romertal IV.....	1447	98.8		1525	97.6			
» » » III.....	12	0.8		37	2.3			
Anden dansk avl	1	0.1		—	—			
Udenlandsk avl	4	0.3		1	0.1			
vidkløver	932		12.6	875		11.7	890	10.6
Stammer med romertal II.....	907	97.3		857	97.9			
» » » I.....	13	1.4		7	0.8			
Anden dansk avl	8	0.9		11	1.3			
Udenlandsk avl	4	0.4		0	0			
sikekløver	74		1.0	85		1.1	93	1.1
Stammer med romertal II.....	30	40.5		36	42.4			
Anden dansk avl.....	39	52.7		49	57.6			
Udenlandsk avl	5	6.8		0	0			
imlesneglebælg, dansk avl	244	100	3.3	252	100	3.4	337	4.0
cerne	262		3.6	296		4.0	307	3.7
Dansk avl.....	1	0.4		2	0.7			
Fransk avl.....	223	85.1		207	69.9			
Amerikansk og kanadisk avl.....	38	14.5		87	29.4			
l rundbælg, dansk avl	1	100	—	1	100	—	3	—
m. kællingetand	13		0.2	17		0.2	33	0.4
Stammer med romertal II.....	6	46.1		8	47.1			
Anden dansk avl.....	3	23.1		5	29.4			
Udenlandsk avl.....	4	30.8		4	23.5			
Ialt bælgplante frø	3191		43.3	3324		44.6	3827	45.7

— betyder, at forbruget har været mindre end 0,5 tons eller under 0,05 pct.

Tabel 6 (fortsat).
Forbrug af kløver- og græsfrø, fordelt efter art, avlsland, sort og stamme

Art, avlsland, sort og stamme	Salg i foråret 1962			Salg i foråret 1961			Gns. salg 1956-60	
	tons	procentisk for- deling inden for arten	pct. af det saml. salg af kløver- og græsfrø	tons	procentisk for- deling inden for arten	pct. af det saml. salg af kløver- og græsfrø	tons	pct. af det saml. salg af kløver-
Timothe	618		8.4	620		8.3	667	8.
Stammer med romertal III.....	450	72.9		484	78.1			
» » » II.....	70	11.3		85	13.7			
Anden dansk avl.....	2	0.3		1	0.1			
Udenlandsk avl.....	96	15.5		50	8.1			
Alm. rajgræs, tidlig	383		5.2	462		6.2	518	6.
Stammer med romertal III.....	310	80.9		370	80.1			
Anden dansk avl.....	73	19.1		92	19.9			
Alm. rajgræs, sildig	1075		14.5	1026		13.8	1281	15.
Stammer med romertal III.....	1073	99.8		1023	99.7			
Anden dansk avl.....	2	0.2		3	0.3			
Ital. rajgræs	238		3.2	130		1.7	217	2.
Dansk avl med stammenavn.....	222	93.3		129	99.2			
Anden dansk avl.....	16	6.7		1	0.8			
Engsvingel	1000		13.6	993		13.3	1035	12.
Stammer med romertal II.....	998	99.8		970	97.7			
Anden dansk avl.....	2	0.3		23	2.3			
Rød svingel, dansk avl	251	100	3.4	231	100	3.1	149	1.
Stivbladet svingel, dansk avl	8	100	0.1	6	100	0.1	6	0.
Agerhøjre	15		0.2	23		0.3	34	0.
Dansk avl med stammenavn.....	13	86.7		17	74.0			
Anden dansk avl.....	2	13.3		3	13.0			
Udenlandsk avl.....	0	0		3	13.0			
Hundegræs	359		4.9	405		5.4	444	5.
Stammer med romertal II.....	303	84.4		348	85.9			
Anden dansk avl.....	56	15.6		57	14.1			
Alm. rapgræs	34		0.5	35		0.5	50	0.
Dansk avl med stammenavn.....	24	70.6		24	68.6			
Anden dansk avl.....	10	29.4		11	31.4			
Engrapgræs	200		2.7	198		2.7	151	1.
Stammer med romertal I.....	155	77.5		154	77.3			
Anden dansk avl.....	45	22.6		44	22.2			
Ialt græsfrø	4181		56.7	4129		55.4	4552	54.

Tabel 7.
Forbrug af roefrø, fordelt efter art, avlsland, sort og stamme.

Art, avlsland og stamme	Salg i foråret 1962			Salg i foråret 1961			Gens. salg 1956 - 60	
	tons	procentisk for- deling inden for arten	pct. af det saml. salg af roefrø	tons	procentisk for- deling inden for arten	pct. af det saml. salg af roefrø	tons	pct. af det saml. salg af roefrø
runkelrøe	126		4.0	164		4.5	281	6.1
Barres, Øtofte Nova XII	51	40.4		66	40.3			
» » » XI	1	0.8		6	3.7			
» » » X	0	0		14	8.5			
» Pajbjerg Ideal P. XII	50	39.7		25	15.2			
» Strynø X	5	4.0		6	3.7			
» Ferritslev X	15	11.9		24	14.6			
Anden Barres	1	0.8		0	0			
Hunsballe XI	3	2.4		23	14.0			
Anden runkelrøe	—	—		—	—			
fodersukkerroe	1756		55.4	1953		53.8	2268	49.6
Gul Dæno XII	722	40.9		785	40.2			
» Dæno XI	96	5.6		212	10.9			
Pajbjerg Korsroe P. XII	318	18.1		273	14.0			
» » XI	—	—		32	1.6			
Gul Øtofte XII	134	7.7		151	7.7			
Rød Øtofte XII	106	6.0		131	6.7			
» » XI	3	0.2		7	0.4			
» » X	0	0		9	0.5			
Hvid Øtofte XII	157	8.9		153	7.8			
» » XI	0	0		—	—			
» Gimsing XII	59	3.4		46	2.4			
» Dæhnfeldt XII	42	2.4		0	0			
Hunsballe Alba XII	40	2.3		33	1.7			
» Vega XII	1	0.1		—	—			
Pajbjerg Rex XI	39	2.2		77	3.9			
» Rex P.	3	0.2		0	0			
Hvid Strynø X	10	0.6		12	0.6			
Anden fodersukkerroe, dansk avl ..	26	1.5		32	1.6			
sukkerroe til foder	243		7.7	284		7.8	249	5.4
Hinderupgård XII	238	98.0		274	96.5			
» XI	0	0		2	0.7			
Hunsballe Kora XII	3	1.2		1	0.3			
Anden sukkerroe til foder	2	0.8		7	2.5			
sukkerroe til fabrikk	547		17.3	648		17.9	1042	22.7
er af »slebte« bedefrø af alle stammer	440			307				

Tabel 7 (fortsat).
Forbrug af roefrø, fordelt efter art, avlsland, sort og stamme.

Art, avlsland og stamme	Salg i foråret 1962			Salg i foråret 1961			Gens. salg 1956 - 60	
	tons	procentisk for- deling inden for arten	pct. af det saml. salg af roefrø	tons	procentisk for- deling inden for arten	pct. af det saml. salg af roefrø	tons	pct. af det saml. salg af roefrø
Kålroe, Bangholm	200		6.3	235		6.5	267	5.
Pajbjerg Sahna XI	68	34.0		80	34.0			
Hinderupgård XI	38	19.0		35	14.9			
Wilby Øtofte XI	85	42.5		98	41.7			
» » X	—	—		8	3.4			
Øtofte XI	9	4.5		11	4.7			
» X	—	—		3	1.3			
Pajbjerg XI	—	—		—	—			
Kålroe, Wilhelmsburger	241		7.6	278		7.7	382	8.
Reform XI	70	29.0		80	28.7			
Trifolium XI	38	16.2		42	15.1			
» X	3	1.2		5	1.9			
Øtofte XI & F	129	53.2		148	53.2			
» X & E	1	0.4		3	1.1			
Andre kålroer	12		0.4	13		0.4	25	0.
Rekord, Tåstrupgård XI	12	100		13	100			
» » X	0	0		—	—			
Grønhovedet Hunsballe	—	—		0	0			
Andre gulkødede kålroer	—	—		0	0			
Hvidkødede kålroer	0	0		0	0			
Turnips, gulkødet	30		0.9	38		1.0	49	1.
Yellow Tankard, Roskilde IX	9	30.0		4	10.5			
» » Pajbjerg IX	5	16.7		7	18.4			
» » Hinderupg. IX	11	36.7		19	50.0			
Fynsk Bortfelder, Roskilde VII	3	10.0		3	7.9			
» » Hundslev VII	1	3.3		2	5.3			
Andre gulkødede turnips	1	3.3		3	7.9			
Turnips, hvidkødet	2		0.1	4		0.1	11	0.
Østersundom, Amagergård V	1	50.0		2	50.0			
Grey stone, » »	—	—		—	—			
Majturnips, Roskilde B	—	—		1	25.0			
Andre hvidkødede turnips	1	50.0		1	25.0			
Gulerod	10		0.3	10		0.3	16	0.
Stammer med romertal X	3	30.0		3	30.0			
» » » VII	—	—		—	—			
Anden gulerod, dansk avl	6	60.0		4	40.0			
» » udenlandsk avl	1	10.0		3	30.0			
Ialt roefrø	3167		100	3627		100	4590	100

været lidt større end i 1961, men noget mindre end i det anførte femår. Nedgangen i salget i forhold til femåret gælder alle græsfrøarter med undtagelse af ital. rajgræs, rød svingel og stivbl. svingel; men nedgangen har været størst for alm. rajgræs, hundegræs, rapgræs og agerhejre, mindre for engsvingel og timothe.

Tabel 6 viser endvidere, at forbruget af såvel bælgplantefrø som græsfrø har været dalende i de senere år.

Bortset fra lucerne og kællingetand har næsten hele salget af græsmarksfrø været af dansk avl.

Af tabel 7, der giver oversigt over forbruget af roefrø, fremgår, at det samlede salg af bederoefrø i 1962 er lavere end i 1961, og væsentligt lavere end gennemsnittet i femåret. Nedgangen i salget gælder alle bederoeformer omend i noget forskellig grad.

Forbruget af »slebet« bedefrø af alle stammer, der første gang optaltes i 1958 og da var 82 tons, er i 1961 og 1962 steget til henholdsvis 307 og 440 tons.

Salget af frø af de øvrige roearter er også gået noget tilbage, særlig af kâlroe, Wilhelmsburger.

VIII. Undersøgelser vedrørende sortsrenhed og stammeægthed samt sygdomsangreb.

1. Adskillelse af varieteter og sorter i laboratoriet.

a. Sortsrenhedsundersøgelse af byg.

Undersøgelserne i laboratoriet for sortsrenhed af byg har i året 1961-62 været af større omfang end i året forud. I indeværende beretningsår er der undersøgt 3 668 prøver, hvilket er 1 112 prøver eller 44 pct. mere end i sidste beretningsår, hvor der blev undersøgt 2 556 prøver.

Af de 3 668 prøver er 2 635 prøver undersøgt for sortsrenhed alene i laboratoriet, medens de øvrige 1 033 prøver tillige er undersøgt for sortsrenhed i kontrolmarkerne, og sortsrenhedsundersøgelsen i laboratoriet er for disse sidste prøver et led i kontrolmarksundersøgelsen.

Fordelingen af de 3 668 bygprøver efter det ved indsendelsen opgivne sortsnavn samt efter sortsrenhed fremgår af tabel 8.

For en del sorter gælder, at sortsrenheden antagelig er lidt mindre, end tabellen giver udtryk for, da disse sorter vanskeligt lader sig adskille fuldstændigt, hvorfor en indblanding af den ene i den anden ikke altid kan påvises.

Af tabel 8 fremgår, at der i ca. 40 pct. af prøverne er

Tabel 8. Fordelingen af undersøgte bygprøver 1961—62 efter opgivet sortsnavn og indhold af fremmed sort.

Sort	Antal prøver med indhold af fremmed sort i pct.							Antal prøver ialt	Pct. af det saml. antal prøver	
	0	0.1—1.0	1.6—5.0	5.5—8.0	8.5—14.5	15.0—50.0	Forkert sortsbenævnt (over 50 pct.)			
Proctor.....	555	161	53	13	12	26	10	830	22.6	
Svaløf Bonus.....	369	89	54	20	12	34	8	586	16.0	
Carlsberg II.....	329	132	44	2	9	12	11	539	14.7	
Weibulls Ingrid....	315	45	35	14	8	19	9	445	12.1	
» Rika.....	202	113	38	13	7	4	5	382	10.4	
Weibulls Herta.....	105	139	71	15	7	13	14	364	9.9	
Svaløf Pallas.....	180	29	7			4	2	222	6.1	
Pajbjerg Drost A....	61	10	1		1			73	2.0	
Svaløf Freja.....	21	19	5			3	1	49	1.3	
» Ymer.....	35	4	4		2	1		46	1.3	
Vada.....	22	10	1				2	35	1.0	
Abed Kenia.....	17	5	1		3		2	28	0.8	
Pajbjerg Drost.....	7					2	15	24	0.7	
Dana.....	12	2						14	0.4	
Abed Maja.....	7						1	8	0.2	
Hafnia.....	4					1		5	0.1	
Archer.....	5							5	0.1	
Andre sorter.....	11	2						13	0.3	
I alt.....	antal	2257	760	314	77	61	119	80	3668	100
	pct.	61.5	20.7	8.6	2.1	1.7	3.2	2.2	100	

fundet kærner af fremmed sort, og tabellen viser endvidere, at indblandingen af fremmed sort i en del af disse prøver har været meget betydelig. 2,2 pct. af alle prøver indeholdt mindst 50 pct. kærner af fremmed sort og måtte derfor betegnes som forkert sortsbenævnt, og for yderligere 7,0 pct. af prøverne var indblandingen over 5 pct.

Tabel 8 viser endvidere, at sortsrenheden er ret forskellig for de forskellige sorter. Særlig lav er sortsrenheden for Pajbjerg Drost, af hvilken ca. 60 pct. af prøverne var forkert sortsbenævnt. Dette skyldes imidlertid, at en betydelig del af de prøver, der indsendes under dette sortsnavn, i virkeligheden er Pajbjerg Drost A.

Gruppen »andre sorter« omfatter sorterne: Pajbjerg Kron, Heine Swallow, Minerva og Abed 3173.

Nedenstående oversigt viser, hvorledes sortsrenheden har været i 1961-62 sammenlignet med de 9 foregående år.

pct. kærner af fremmed sort	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961
	-53	-54	-55	-56	-57	-58	-59	-60	-61	-62
0	81	72	71	59	65	53	46	55	61	61
0.1—1.0	6	12	13	17	15	19	23	25	25	21
1.5—5.0	3	6	7	10	10	12	16	10	8	9
5.5—8.0	1	2	2	3	2	3	4	2	1	2
over 8.0	9	8	7	11	8	13	11	8	5	7

Tallene i oversigten angiver procenten af bygprøver, der falder i de anførte sortsrenhedsklasser.

Det fremgår af oversigten, at den gennemsnitlige sortsrenhed i 1961-62 er omtrent den samme som i de nærmest foregående år.

b. Adskillelse af hvid og gul havre.

I beretningsåret er 522 havreprøver undersøgt for indhold af kærner af anden farve. 418 prøver er opgivet at være hvid havre, medens 103 ifølge det opgivne sortsnavn er gul havre og 1 prøve sort havre. 195 prøver er indsendt specielt for denne undersøgelse eller i forbindelse med andre laboratorieundersøgelser, medens 327 prøver er indsendt til undersøgelse i kontrolmarkerne, og ovennævnte laboratorieundersøgelse er da et led i sortsrenhedsbestemmelsen i kontrolmarkerne.

I tabel 9 er de 521 havreprøver grupperet sortsvis og efter indholdet af kærner med afvigende farve; prøven af sort havre er ikke medtaget i denne tabel.

8,4 pct. af prøverne har været helt fri for kærner af anden farve. Den største del af prøverne, nemlig 64,9 pct., indeholdt fra 0,01—0,10 pct. og størstedelen af disse kun ganske enkelte kærner pr. kg.

Af tabellen fremgår endvidere, at sorten Abed Paluhavre har et større indhold af gule kærner end de øvrige hvide havresorter. Denne sort er af forædleren udsendt med 0,2—0,4 pct. gule kærner. Dette indhold er i årenes løb tiltaget, så det for de i 1961-62 undersøgte prøver udgjorde gennemsnitlig 1,2 pct.

Tabel 9. Fordelingen af undersøgte havreprøver 1961—62 efter opgivet sortsnavn og indhold af kærner med afvigende farve.

Sort	Antal prøver med indhold af kærner med afvigende farve i pct.						Antal prøver i alt	Pct. af det saml. antal prøver
	0	0.01—0.10	0.11—0.50	0.51—1.00	1.01—5.00	5.01—50.00		
Svaløf Stål.....	22	225	23	1	1		272	52.2
» Guldregn II ...	5	18	42	12	21		98	18.8
» Stål F.....	4	28					32	6.1
Condor.....		23	2				25	4.8
Abed Palu.....			2	7	14		23	4.4
» Max.....	2	15					17	3.2
Svaløf Blenda.....	2	10			3		15	2.9
Marne.....	1	6					7	1.3
Svaløf Ørn E.....		6			1		7	1.3
Borris Opus II.....		2	4				6	1.2
Pajbjerg Rex.....	2	4					6	1.2
Abed Minor.....			2		2		4	0.8
Petkus Flämmingskrone	3	1					4	0.8
Pajbjerg Rex A.....	2						2	0.4
Petkus Vollbringer ...			2				2	0.4
» Flämmingsgold	1						1	0.2
I alt.....	antal...	44	338	77	20	42	521	100
	pct.....	8.4	64.9	14.8	3.8	8.1	100	

c. Andre undersøgelser.

I beretningsåret blev der indsendt 4 aksprøver til sortsbestemmelse, nemlig 1 prøve af byg og 3 prøver af hvede.

Endvidere blev der indsendt 3 prøver rug og 3 prøver hvede til undersøgelse for, om det var vår- eller vinterformer. Disse prøver blev udsået i skåle i laboratoriet til iagttagelse af væksten og botaniske karakterer i en periode af ca. 6 uger.

2. Undersøgelser i kontrolmarkerne.

I året 1962 har antallet af undersøgte prøver været en del større end i det foregående år, idet kontroldyrkningen har omfattet 4 732 prøver mod 4 103 prøver året forud. Disse prøver har været udsået i 17 480 parceller på et samlet areal af 25,2 ha.

Kontrolmarkerne har været beliggende på Brøndgården pr. Ballerup og Lille Vejlegård pr. Greve Strand.

a. Korn og bælg­sæd.

Prøverne af vintersæd blev udsået den 27. og 28. september. Spiringen forløb normalt, og prøverne overvintrede tilfredsstillende.

Prøverne af vårsæd og bælg­sæd blev udsået i tidsrummet 17. til 30. april. Alle prøver af vårsæd fik en tilfredsstillende udvikling. Undersøgelserne vedrørende sygdomme kunne påbegyndes den 2. juli og undersøgelserne vedrørende sortsægthed en ugestid senere.

Af korn og bælg­sæd blev der til undersøgelse i 1962 udsået 1 951 prøver, hvilket er 159 prøver flere end sidste år. Af de 1 951 prøver var 171 måle- og studieprøver.

For 11 prøvers vedkommende blev undersøgelsen opgivet, efter at udsåningen var foretaget, i de fleste tilfælde, fordi plomberingen som kontrolleret sædekorn blev annulleret på grund af mangelfuld kvalitet.

De indsendte, undersøgte prøver udgør herefter 1 769, og kun disse er taget med i de følgende opstillinger. 1 764 prøver er indsendt til sortsrenheds- og sygdomsundersøgelse til garantibrug og 5 til sortsrenhedsundersøgelse til garantibrug. 650 prøver stammer fra den af Statsfrøkontrollen udøvede kontrol med sædekorn.

De 1 769 undersøgte prøver fordeler sig efter arter og varieteter således:

Vinterrug.....	116 prøver	Byg.....	1033 prøver
Vårrug.....	34 »	Havre.....	327 »
Vinterhvede.....	138 »	Ært.....	5 »
Vårhvede.....	116 »		

I tabel 10 er opført resultaterne af sygdomsundersøgelserne for 1 764 prøver, for hvilke der som ovenfor nævnt var anmodet om disse undersøgelser.

Angreb af stængelbrand i rug er kun forekommet i 5 prøver. Svage angreb af støvbrand er forekommet i en del af hvedeprøverne. Angreb af stinkbrand i hvede er ikke forekommet.

Angrebet af sribesygge i byg har omfattet ca. 18 pct. af prøverne, og angrebet har været ret svagt, bortset fra en enkelt prøve.

Angrebet af nøgen brand i byg har som helhed været meget svagt i de i 1962 kontroldyrkede prøver.

Angreb af nøgen brand i havre er ikke forekommet.

Tabel 10. Oversigt over angreb af brand og stribesyge i kornprøver i kontrolmarkerne i 1962.

Kornart og sygdomsangreb	Antal prøver med pct. angrebne planter				Antal prøver ialt	Gennemsnitsangreb pct.	Stærkeste angreb pct.
	0	0,01—0,10	0,11—1,00	1,01 og derover			
Vinterrug, antal prøver med stængelbrand	111	5			116	0,0004	
Vårrug, » » » »	34				34		
Vinterhvede, » » » støvbrand . . .	109	9	7	13	138	0,2022	2,52
» » » » stinkbrand . . .	138				138		
Vårhvede, » » » støvbrand . . .	75	20	21		116	0,0387	0,40
» » » » stinkbrand . . .	116				116		
Byg, » » » stribesyge . . .	841	166	25	1	1033	0,0140	3,77
» » » » nøgen brand .	625	386	22		1033	0,0138	0,66
Havre, » » » » » .	327				327		

Tabel 11 viser angrebet af nøgen brand i byg i de sidste 10 år. Som det fremgår af tabellen, er brandangrebet ret forskelligt fra år til år. I 1953 og 1954 var der stærke angreb og i 1955 og 1957 middelstærke angreb. I 1958 og 1959 har angrebet været svagt, og i de 3 sidste år har det været usædvanlig svagt.

I tabel 12 er 9 149 bygprøver, der er undersøgt i de sidste 10 år, fordelt, så brandangrebets størrelse for de enkelte sorter fremgår.

De forskellige sorter af Archerbyg synes at forholde sig ens over for nøgen brand og er derfor slået sammen til en gruppe. Tabellen viser tydeligt, at Archer- og Proctorbyg angribes langt mindre end de øvrige sorter. Pajbjerg Drostbyg A og Svaløf Bonusbyg angribes kun svagt. Derefter følger Carlsbergbyg II, Abed Kenia-, Weibulls Rika- og Svaløf, Ymerbyg, med lidt stærkere angreb. Endvidere Svaløf Frejabyg med noget stærkere angreb, og stærkest har Abed Maja- og Weibulls Herta- byg været angrebet.

Selvom der af næsten alle sorter i tabel 12 er undersøgt et betydeligt antal prøver for angreb af nøgen brand, må den rækkefølge, som sorterne har placeret sig i i tabellen med hensyn til modtagelighed over for nøgen brand, dog tages med et vist forbehold, da der er visse forhold, som kan tænkes at have påvirket placeringen i tabellen lidt. For det første er der blandt de undersøgte prøver af næsten alle sorter et vist antal prøver, som er

Tabel 11. Angreb af nøgen brand i byg i årene 1953—62.

	pct. prøver med angreb af nøgen brand i pct.									Gennemsnitsangreb pct.	Antal prøver i alt
	0	0.01-0.10	0.11-0.20	0.21-0.30	0.31-0.40	0.41-0.50	0.51-1.00	1.01-2.00	2.01 og derover		
1953.....	12	18	10	6	6	5	16	17	10	0.75	1228
1954.....	11	13	4	6	4	6	23	20	13	1.00	1319
1955.....	16	20	11	10	10	6	15	8	4	0.44	935
1956.....	13	33	18	10	7	6	9	3	1	0.25	1111
1957.....	8	23	15	11	9	7	17	7	3	0.43	1035
1958.....	17	35	16	7	6	4	11	3	1	0.28	856
1959.....	20	48	13	6	3	2	5	2	1	0.15	938
1960.....	62	36	2	—	—	—	—	—	—	0.01	862
1961.....	65	30	3	1	1	—	—	—	—	0.02	860
1962.....	61	37	1	1	—	—	—	—	—	0.01	1024
1953-62.....	27	28	9	6	5	4	10	7	4	0.87	10168

— betyder, at tallet ligger under 0.5 pct.

Tabel 12. Angreb af nøgen brand i forskellige bygsorter i årene 1953—1962.

Sort	pct. prøver med angreb af nøgen brand i pct.									Gennemsnitsangreb pct.	Antal prøver i alt
	0	0.01-0.10	0.11-0.20	0.21-0.30	0.31-0.40	0.41-0.50	0.51-1.00	1.01-2.00	2.01 og derover		
Archer.....	75	25								0.01	75
Weibulls Ingrid ***)...	63	36		1			—			0.01	318
Proctor *).....	55	42	3	—	—	—				0.02	774
Pajbjerg Drost A**)....	61	28	2	4	2		2	1		0.05	120
Svaløf Bonus.....	40	32	11	6	4	2	4	1	—	0.11	1184
Carlsberg II.....	27	35	11	6	5	3	8	4	1	0.21	1633
Abed Kenia.....	12	29	14	10	8	8	15	4		0.28	345
Weibulls Rika.....	24	29	11	7	5	5	11	5	3	0.32	1250
Svaløf Ymer.....	17	24	14	8	5	7	15	9	1	0.37	322
» Freja.....	22	19	11	8	5	3	16	9	7	0.53	290
Abed Maja.....	15	13	9	8	7	6	21	14	7	0.55	628
Weibulls Herta.....	12	22	10	7	7	5	15	13	9	0.66	2210
Alle sorter.....	27	29	10	6	5	4	10	6	3	0.34	9149

— betyder, at tallet ligger under 0.5 pct. *) Kun for 1955-62. **) Kun for 1957-62. ***) Kun for 1958-62.

varmtvandsafsvampede, og såfremt antallet heraf — som man ikke har fuld oplysning om — ikke udgør den samme procentdel inden for alle sorterne, vil varmtvandsafsvampningen have påvirket rækkefølgen i tabellen. For det andet kan den fundne rækkefølge for modtagelighed være påvirket af det forskellige

Tabel 13. Angreb af nøgen brand i forskellige bygsorter i året 1962.

Sort	Pct. prøver med angreb af nøgen brand i pct.								Gns.angreb pct.		Antal prøver		
	0	0.01-0.10	0.11-0.30	0.31-0.30	0.31-0.40	0.41-0.50	0.51-1.00	1.01-2.00	2.01 og derov.	alle prøver	ikke varmtvandsafsv. prøver	alle prøver	ikke varmtvandsafsv. prøver
Archer	100									0	0	2	2
Proctor	82	18								0	0	207	203
Svaløf Pallas	82	18								0	0	83	79
Svaløf Bonus ...	72	28								0	0	124	116
Abed Kenia	80	20								0	0	10	10
Pajbjerg Drost A	77	23								0	0	30	28
Hafnia	50	50								0.01	0.01	2	2
Vada	45	55								0.01	0.01	11	11
Abed Maja	40	60								0.01	0.01	5	5
Dana	43	57								0.01	0.01	14	13
Weibulls Ingrid .	66	32		1			1			0.01	0.01	159	154
» Rika ...	45	52	2	1						0.02	0.02	119	113
Carlsberg II.	39	56	4		1					0.03	0.03	140	132
Weibulls Herta ...	25	70	4		1					0.03	0.03	83	81
Svaløf Ymer	31	57	6	6						0.04	0.04	16	16
» Freja	37	53		10						0.05	0.06	19	16
Alle sorter	alle prøver	61	37	1	1	—	—			0.01		1024	
	ikke varmtv. afsv. prøver	59	39	1	1	—	—				0.01		981

— betyder, at tallet ligger under 0,5 pct.

brandangreb, som årgangen i henhold til tabel 11 medfører, idet sorter, der i »brandårene« har været repræsenteret med forholdsvis mange prøver, vil fremtræde som gennemsnitlig mere modtagelige end sorter, hvoraf der i »brandårene« er undersøgt forholdsvis færre prøver.

For at eliminere de forannævnte to faktorer er i tabel 13 angivet angrebet af nøgen brand for de forskellige sorter udelukkende for de prøver, som er undersøgt i 1962, og man har i tabellen endvidere udskilt de varmtvandsafsvampede prøver fra det samlede antal prøver, således at antallet af ikke varmtvandsafsvampede prøver og angrebet i disse kan ses.

Af de 1 024 prøver, som tabellen omfatter, foreligger oplysning om, at 43 prøver repræsenterer varmtvandsafsvampede partier, og der er i tabellen anført gennemsnitsangreb af nøgen brand i pct. dels for alle prøver, dels for ikke varmtvandsafsvampede prøver.

Tabel 14. Oversigt over indhold af fremmed sort i bygprøver i kontrolmarkerne 1962.

Sort	Antal prøver med indhold af fremmed sort i pct.											Antal prøver i alt		
	0	0.01—0.10	0.11—0.20	0.21—0.30	0.31—0.40	0.41—0.50	0.51—1.00	1.01—1.50	1.51—2.00	2.01—5.00	5.01—15.00		15.01—50.00	forkert sortsbenævnt
Proctor	29	153	11	2	1		2	5	1	2	1			207
Weibulls Ingrid	87	62	1				4	4		1				159
Larlsberg II....	68	64	5	1			1	1						140
Svaløf Bonus...	83	36	3							1	1			124
Weibulls Rika..	40	47	13	5	3	2	1	4	1	2	1			119
» Herta	14	39	10	1	2	3	4	2	3	3	2			83
Svaløf Pallas...	6	70	6	1						1	2			83
Pajbjerg Drost A	15	7	1		2	1	1							30
Svaløf Freja....		9	6	1	1	1	1							19
» Ymer	1	12	1							2				16
Dana	10	4												14
Vada	8	1					1			1				11
Abed Kenia	8							2						10
» Maja		5												5
Swallow	1	3												4
Minerva	1	2												3
Hafnia	2													2
Archer	2													2
Pajbjerg Kron..					1									1
Abed 3173	1													1
alt	antal	376	514	57	11	10	7	15	18	5	13	7		1033
	pct...	36	50	5	1	1	1	2	2	—	1	1		100

— betyder, at tallet ligger under 0.5 pct.

Det fremgår af tabellen, at sortsrækkefølgen for det gennemsnitlige angreb af nøgen brand er den samme, enten man tager alle prøver under eet, eller man kun ser på de prøver, der ikke er varmtvandsafsvampede. Ved sammenligning med tabel 12 fremgår det endvidere, at sortsrækkefølgen stort set er den samme som i tidligere år.

Som det er nævnt i omtalen af tabel 10, viser tabel 13 endvidere, at angrebet af nøgen brand i bygprøverne i 1962 har været af meget begrænset omfang.

Udover de 1 024 prøver, der er opført i tabel 11 og 13, er der undersøgt yderligere 9 prøver for nøgen brand i året 1962. Disse 9 prøver var af sorterne Pajbjerg Kron-, Swallow-, Minerva- og Abed 3173-byg og er udeladt, fordi antallet er så ringe, at der

ikke kan blive grundlag for et pålideligt skøn over de pågældende sorters forhold over for nøgen brand.

I tabel 14 er der givet en oversigt over indholdet af fremmed sort i 1 033 prøver af byg. I 376 prøver eller 36 pct. af det samlede antal er der ved undersøgelsen af de 10-14 000 planter, der er undersøgt pr. prøve, ikke fundet planter af fremmed sort. 890 prøver eller 86 pct. havde højst 0,10 pct. fremmed sort, hvilket er grænsen for, hvad der for byg og havre tillades for udsædspartier under sædekornskontrollen. 937 prøver eller 91 pct. havde en indblanding af fremmed sort, der var højst 0,20 pct.; disse prøver kan svare til den garanti med hensyn til fremmed sort, som sælgere af Statskontrolleret Sædekorn påtager sig.

43 prøver havde over 1 pct. fremmed sort. For en del af sorterens vedkommende fremtræder sortsrenheden antagelig lidt større, end den i virkeligheden er, idet visse sorter vanskeligt lader sig fuldstændigt adskille.

I tabel 15 er der givet en tilsvarende oversigt for 327 prøver af havre. 43 prøver eller 13 pct., var fri for fremmed sort. 252 prøver eller 77 pct. indeholdt højst 0,10 pct. fremmed sort, og 279 prøver eller 85 pct. havde højst 0,20 pct. indblanding af fremmed sort. 19 prøver havde over 1 pct. fremmed sort, og heraf viste 2 prøver sig ikke at svare til det opgivne sortsnavn, idet indholdet af fremmed sort oversteg 50 pct.

Også for havresorterne gælder, at der er visse begrænsninger af muligheden for adskillelse, hvorfor sortsrenheden antagelig for visse sorter fremtræder lidt større i tabellen, end den i virkeligheden er.

Af tabel 9 fremgår, at prøverne af Abed Paluhavre har haft et vist indhold af kærner med afvigende farve, medens den samme sort i tabel 15 fremtræder med en større sortsrenhed, end dette forhold lader formode. Forklaringen på dette er, at nævnte sort fra forædlerens side er udsendt med et vist indhold af gule kærner, ca. 0,4 pct. Ved angivelsen af tallet for fremmed sort er der taget hensyn til dette, idet tallet bliver reduceret med det indhold af gule kærner, som ved kontroldyrkningen viser sig at tilhøre sorten.

Alle prøver af havre til udsåning undersøges under ultraviolet lys, hvorved det procentiske indhold af hvide kærner i gul-kærnede sorter og omvendt på forhånd bestemmes.

Tabel 16 giver en oversigt over fremmed sort i 254 prøver af vinter- og vårhvede. 85 prøver eller 34 pct. var fri for frem-

Tabel 15. Oversigt over indhold af fremmed sort i havreprøver i kontrolmarkerne 1962.

Sort	Antal prøver med indhold af fremmed sort i pct.												Antal prøver i alt		
	0	0.01—0.10	0.11—0.20	0.21—0.30	0.31—0.40	0.41—0.50	0.51—1.00	1.01—1.50	1.51—2.00	2.01—5.00	5.01—15.00	15.01—50.00		forkert sortsbenevnt	
Svaløf Stål.....	9	131	6	4	2	1	2	3	1		1			160	
» Guldregn II		7	12	5	3	3	7	4		2				43	
Svaløf Stål F...	3	25												28	
Abed Palu.....	19	1										1		21	
» Max.....	1	14						1				1		17	
Condor.....		5	7	2					1					15	
Svaløf Blenda..	1	9												10	
» Ørn E...	6									1				7	
Borris Opus II.	1	4	1											6	
Pajbjerg Rex...		6												6	
Petkus Flåm- mingskrone....		2	1								1			4	
Pajbjerg Rex A.		2												2	
Marne.....	1	1												2	
Abed Minor....													2	2	
Andre sorter....	2	2												4	
I alt...	antal	43	209	27	11	5	4	9	8	2	4	1	2	2	327
	pct...	13	64	8	3	2	1	3	2	1	—	1	1	100	

— betyder, at tallet ligger under 0.5 pct.

med sort. 200 prøver eller 79 pct. havde højst 0,30 pct. fremmed sort, hvilket er grænsen for, hvad der for hvede tillades for udsædspartier under sædekornskontrollen. 212 prøver eller 84 pct. havde en indblanding af fremmed sort, der var højst 0,4 pct.; disse prøver kan svare til den garanti med hensyn til fremmed sort, som sælgere af Statskontrolleret Sædekorn påtager sig. 20 prøver eller 7 pct. havde over 1 pct. fremmed sort, og heraf viste 1 prøve sig ikke at svare til det opgivne sortsnavn, idet indholdet af fremmed sort oversteg 50 pct. Som det fremgår af tabellen, har vårhvedeprøverne været langt stærkere blandet med fremmed sort end vinterhvedeprøverne.

Af de 116 prøver af vinterrug var der 5 prøver, indsendt som Svaløf Kongsrug II, som fik bemærkning om, at de afveg fra måleprøven af Svaløf Kongsrug II ved at være lidt højere og have en lidt anden akstilling.

Tabel 16. Oversigt over indhold af fremmed sort i hvedeprøver i kontrolmarkerne 1962.

Sort	Antal prøver med indhold af fremmed sort i pct.											forkert sortsbetegnelse	Antal prøver i alt	
	0	0.01—0.10	0.11—0.20	0.21—0.30	0.31—0.40	0.41—0.50	0.51—1.00	1.01—1.50	1.51—2.00	2.01—5.00	5.01—15.00			15.01—50.00
<i>Vinterhvede</i>														
Weibulls Starke.	73	19												92
» Banco.	11	11												22
Cappelle Desprez		3	2	3	4	6	2	3						20
Øtøfte 56														3
Heine's 2806	1													1
<i>Vårhvede</i>														
Heine's Koga II.		6	21	14	7	3	10	3	1	6	2			73
Weibulls Svenno		3	15	12	1		1	2						34
Svaløf Progress.		1		1							2		1	5
Weibulls Ring..		3												3
» Kärn .				1										1
I alt . . .	antal	85	46	38	31	12	9	13	8	1	6	4	1	254
	pct. . .	34	18	15	12	5	4	5	3	—	2	2	—	100

— betyder, at tallet ligger under 0,5 pct.

5 prøver, indsendt som Petkusrug, fik bemærkning om, at de afveg fra måleprøven af Petkusrug ved at være lavere og have et mere gråligt udseende.

2 prøver, indsendt som Borris Perlerug, fik bemærkning om, at de afveg fra måleprøven af Borris Perlerug ved at være lidt tidligere i skridning, lidt lavere og have et mere gråligt udseende.

Ingen af de 34 prøver vårrug gav anledning til indvendinger mod sortsægtheden.

Som det tidligere er nævnt, var der til ægthedsundersøgelse indsendt 5 prøver af ært. 2 prøver havde et indhold af fremmed sort på henholdsvis 0,04 og 2,06 pct. De øvrige prøver gav ikke anledning til indvendinger mod sortsægtheden.

b. Rodfrugter m. m.

1. Undersøgelse for stammeægthed.

Prøverne af rodfrugter blev udsået i tidsrummet 2. til 5. maj.

Spiringen og udviklingen forløb godt i alle marker; der var ved optagningen en ret regelmæssig plantebestand, og roerne havde en sådan størrelse, at de var velegnede for bedømmelsen, der blev foretaget med bistand af forstander *J. C. Lunden* og ordføreren for Statens Rodfrugtforsøg, forstander *Poul Rasmussen*, Lyngby.

Ægthedsundersøgelsen har i 1962 omfattet 483 prøver, hvoraf:

Runkelroe	52 prøver	Turnips	54 prøver
Fodersukkerroe.....	208 —	Markgulerod	19 —
Sukkerroe.....	51 —	Vinterraps.....	8 —
Kålroe.....	75 —	Vårraps.....	8 —
Fodermarvkål.....	6 —	Gul sennep	2 —

Af de 483 prøver var 96 måle- og studieprøver, og 387 var udsået til bedømmelse. 376 af de 387 prøver blev godkendt som sorts- og stammeægte uden bemærkninger. 113 af de godkendte prøver indeholdt dog enkelte krydsninger eller planter af anden art eller sort (under 1 pct.).

8 prøver indeholdt fra 1 til 3 pct. fremmede planter.

1 prøve, indsendt som fodersukkerroe, Pajbjerg Korsroe P XII, afveg fra denne stamme ved at indeholde væsentlig flere hvide roer end normalt.

1 prøve, indsendt som fodersukkerroe, hvid Strynø X, svarede ikke til denne stamme, idet ca. to tredjedele af roerne var gule.

1 prøve, indsendt som kålroe, Rekord, Tåstrupgård XI, var en blanding, idet ca. 30 pct. af roerne havde violet hoved og hals som Bangholm.

En opgørelse over antallet af prøver af bedeformerne og af Wilhelmsburger, der indeholdt henholdsvis krydsningsroer og roer med violet hoved og hals, findes nedenfor.

	Runkel- roe	Foder- sukkerroe	Sukker- roe	Wilhelms- burger
Antal prøver i alt.....	42	183	36	30
Med under 1 pct. krydsninger ¹⁾	10	73	13	6
Med 1 pct. krydsninger eller derover ¹⁾	0	1	0	2
pct. prøver med krydsninger ¹⁾	24	41	36	27

¹⁾ I Wilhelmsburger roer med violet hoved og hals.

Den del af prøverne, angivet i pct., som har indeholdt krydsninger, er for de sidste 10 år anført i følgende oversigt:

	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962
Runkelroe	50	27	30	35	50	29	32	44	35	24
Fodersukkerroe	28	24	30	25	27	29	30	36	32	41
Sukkerroe.....	23	35	21	17	30	24	22	35	24	36
Wilhelmsburger ¹⁾	34	20	45	45	45	20	28	5	0	27

¹⁾ I Wilhelmsburger roer med violet hoved og hals.

2. Undersøgelse af fabriksukkerroe for krydsninger med andre bedeformer eller indblanding heraf.

Efter anmodning fra De danske Sukkerfabrikker A/S blev der i foråret 1961 truffet aftale om at undersøge prøver af D.d.S.-stammer for eventuel krydsning med andre bedeformer og indblanding heraf på et større antal planter, end der er til rådighed ved den sædvanlige undersøgelse af stammeægtheden. Der blev derefter udarbejdet en sånings- og dyrkningsteknik, hvorefter frøet sås så tyndt, at udynding af planterne kan undgås. Udsædsmængde og parcelstørrelse tilpasses, så der bliver ca. 2000 planter til rådighed til undersøgelse af hver prøve.

Undersøgelserne foretages, når planterne er tilstrækkelig store til, at farven af roen med sikkerhed kan bestemmes. Dette vil normalt være tilfældet fra midten af juli måned.

I foråret 1962 modtog Statsfrøkontrollen 493 prøver sukkerroefrø til denne undersøgelse. Prøverne blev udsået i tidsrummet 9. til 16. maj, og der såedes af hver prøve 2 parceller à ca. 60 m række.

Undersøgelserne for indhold af fremmede roer, dels krydsningsroer, dels roer af andre bedeformer, blev foretaget i første halvdel af august og gav følgende resultat:

Antal fremmede roer af ca. 2000	0	1	2	3	4	5	6	7	8	10	11	12	16	19
Antal prøver.....	220	149	65	34	7	7	1	4	1	1	1	1	1	1

Som opstillingen viser, var knap halvdel af prøverne helt fri for fremmede roer, og i de prøver, hvor der fandtes fremmede roer, var indholdet i de allerfleste prøver meget lille.

3. Undersøgelse af kålroe, turnips og fodermarvkål for indhold af raps, rybs eller krydsninger med disse arter.

Efter anmodning fra frøhandelens side påtog Statsfrøkontrollen sig fra og med 1952 denne undersøgelse.

De prøver, der var indsendt til denne kontroldyrkning, blev hver udsået i 2 parceller à ca. 50 m række. Frøet blev udsået så tyndt, at udtynding ikke krævedes for at opnå den planteafstand, som man skønnede var nødvendig for at få en til undersøgelsen passende plantestørrelse. Prøverne blev udsået den 8. maj og planterne undersøgt i første halvdel af august.

Der blev til undersøgelsen indsendt 35 prøver kålroe, 13 prøver turnips og 4 prøver fodermarvkål, og af hver prøve blev der undersøgt ca. 2 000 planter.

Ingen af de indsendte prøver indeholdt raps, rybs eller krydsninger med disse arter.

c. Græsmarksplanter.

Prøverne af græsmarksplanter blev udsået uden dæksæd i tidsrummet 7. til 24. juli 1961.

Spiringen forløb godt i begge marker, og parcellerne havde gennem hele vækstperioden en tilfredsstillende udvikling.

Ordføreren for Statens forsøg med græsmarksplanter, forstander *Frede Rasmussen*, Tystofte, har som i tidligere år bistået med sorts- og stammeægthedsundersøgelserne af græsmarksplanterne.

Af græsmarksfrøprøver blev der i 1961 udsået 753, der efter arter fordeler sig således:

Prøver		Prøver		Prøver	
Hvidkløver	85	Humlesneglebælg ..	4	Timothe	46
Rødkløver	70	Alm. rajgræs	232	Engrapgræs	35
Lucerne	31	Hundegræs	99	Rød svingel	4
Alsikekløver	6	Engsvingel	94	Alm. rapgræs	3
Alm. kællingetand .	5	Ital. rajgræs	38	Stivbl. svingel	1

168 prøver af ovennævnte var måle- og studieprøver, og 585 var udsået til bedømmelse.

1 prøve, indsendt som hvidkløver, Morsø, afveg fra den gamle Morsøstamme, Morsø Bjørndrup, og de øvrige tidligt blomstrende

hvidkløver ved som helhed at være sildigere i blomst, mere storbladet og med fyldigere vækst.

1 prøve, indsendt som hvidkløver, Morsø, svarede ikke til denne, da den var væsentlig tidligere i blomstring.

1 prøve, indsendt som hvidkløver, Vertas Weide, afveg fra denne stamme ved at være mere storbladet, mørkere og lidt sildigere i blomstring.

1 prøve, indsendt som alm. rajgræs, Svaløf Viktoria, afveg fra denne stamme ved at være lidt tidligere i skridning.

1 prøve, indsendt som alm. rajgræs, sildig EF Trifolium III, svarede ikke til denne stamme, idet den var væsentlig sildigere.

4 prøver, indsendt som alm. rajgræs, sildig, Trifolium Viktoria III, var ikke af denne stamme, idet de svarede til tidlig alm. rajgræs.

1 prøve, indsendt som alm. rajgræs, sildig, Trifolium Viktoria III, afveg fra denne stamme ved at have færre tidligt skridende planter.

1 prøve, indsendt som alm. rajgræs, sildig, Pajbjerg Lenta III, afveg fra denne stamme ved at indeholde enkelte tidlige planter.

1 prøve, indsendt som alm. rajgræs, Barenza Weidetype, var ikke af denne stamme, idet den var væsentlig tidligere i skridning.

1 prøve, indsendt som hundegræs, Aberystwyth S 143, afveg fra den i 1960 fra Aberystwyth fremskaffede måleprøve ved at være tidligere i skridning og ved at give lidt flere og højere frøstængler.

På grund af uheldige vejrforhold lige efter såningen og de nærmeste måneder derefter blev bestanden af lucerne ikke af en sådan beskaffenhed, at en stammebedømmelse kunne gennemføres.

De øvrige indsendte prøver gav ikke anledning til bemærkninger vedrørende stammeægtheden.

I sommeren 1962 er der udsået 1 049 prøver af græsmarksplanter. Resultatet vil foreligge i 1963.

d. H ø r.

Ægthedsundersøgelsen af hør har i 1962 omfattet 3 prøver, hvoraf 1 var måle- og studieprøve.

De 2 indsendte prøver var begge af sorten Pastel, og den ene indeholdt 1,19 pct. planter med afvigende blomsterfarve.

IX. Statsfrøkontrollens sædekornskontrol.

1. Statskontrolleret Sædekorn.

Kontrollen sker i henhold til »Regler for Statsfrøkontrollens Sædekornskontrol«, der sidst er ændret den 26. maj 1952. I det følgende anføres de vigtigste bestemmelser i disse regler.

Kontrollen omfatter 3 led:

- A. Undersøgelse af den udsæd, der anvendes til fremavl.
- B. Tilsyn med fremavlens gennemførelse.
- C. Undersøgelse og plombering af det avlede korn.

En prøve af udsæden undersøges i laboratoriet samt udsås og undersøges i kontrolmarkerne. Prøven skal ved disse undersøgelser kunne opfylde bestemte krav m. h. t. renhed, spireevne, fremmed kulturfrø samt ukrudt og meldrøjer, fremmed sort og sygdomsangreb. Endvidere skal udsæden med hensyn til oprindelse svare til de i »Betænkning vedrørende fremavl af sædekorn« anførte krav til elitesæd, originalsæd eller stamsæd.

Afgrøden af disse udsædspartier markbesigtiges i sommerens løb, og kun avlen af de partier og marker, der må antages at kunne give en vare, der kan opfylde nedenstående krav, godkendes til plombering som Statskontrolleret Sædekorn.

Når et parti sædekorn er færdigrenset, udtager Statsfrøkontrollen en prøve af partiet og plomberer dette. Under plommen anbringes en mærkeseddel (formular nr. 55), der er delt i 3 felter, hvoraf det midterste er hvidt, medens det øverste og nederste er grønt. På mærkesedlen findes angivelse af arten og sorten, plomberingsnummeret og datoen for prøveudtagningen. Plomberingens gyldighed ophører nærmestfølgende 1. juli efter den på sedlen anførte dato. Endvidere angives nedenstående garantier, som sælgeren påtager sig i henhold til afsnit C i »Regler for Statsfrøkontrollens Sædekornskontrol«, under afsnittet »Kontrol med fremavl af Statskontrolleret Sædekorn«.

Renhed: 99,9 pct. (latitude 1,0 pct.).

Spireevne: For byg og vinterhvede 97 pct. (latitude 4 pct.), for alle andre kornarter 95 pct. (latitude 5 pct.).

Fremmed kulturfrø: Ved undersøgelse af 1 kg må højst findes 3 kærner af anden kornart, heraf i vårsæd højst 2 kærner af vårsæd og i vintersæd højst 2 kærner af vintersæd.

Ukrudtsfrø og meldrøjer: Ved undersøgelse af mindst 1 kg må ikke findes flyvehavre. Af kiddike må højst

forefindes 2 frø i 1 kg, og andre ukrudtsarter må ikke forefindes i et antal, der skønnes at forringe varen. Af meldrøjer må i 1 kg højst findes 1 i vinterrug og 2 i vårrug.

Fremmed sort: Højst 0,2 pct. i byg og havre og højst 0,4 pct. i hvede. Ved undersøgelse af rug må den findes at være sortsægte.

Sygdomsangreb: I hvede må højst findes 0,3 pct., i rug og havre højst 0,2 pct. af alle arter brand tilsammen. I byg højst 0,2 pct. sribesygge og dækket brand tilsammen. Med hensyn til nøgen brand i byg garanteres, at partiet er avlet på en mark med højst 0,1 pct. angrebne planter. Mod forekomst af nøgen brand i afgrøden garanteres ikke.

Endelig oplyser mærkesedlen, at enhver køber af Statskontrolleret Sædekorn har ret til hos Statsfrøkontrollen at få oplysninger om undersøgelsesresultatet for et parti, når der sammen med anmodningen om denne oplysning fremsendes mindst 1 mærkeseddel fra det pågældende parti, eller det på anden måde godtgøres, at vedkommende har købt en del af partiet.

Erstatningspligten for partier, der ikke svarer til de fastsatte kvalitetskrav, er over for indenlandske forbrugere »automatisk«, således at sælgeren skal yde erstatning til alle forbrugere af sådanne partier, uanset om der rejses noget krav derom. Til udenlandske forbrugere skal erstatning ydes, når der rejses krav derom.

Reglerne påbyder derfor, at enhver indenlandsk køber af partier, for hvilke der er erstatningspligt, fra Statsfrøkontrollen skal modtage meddelelse om, hvilken erstatning der tilkommer ham.

Endelig skal anføres, at Statsfrøkontrollen med Frøkontrolkommissionens tilslutning kan dispensere fra reglerne.

Statsfrøkontrollen har i beretningsåret udøvet kontrol for følgende 33 sædekornsfirmaer.

A/S Jørgen Andersen, Måløv.

J. Asmussens Eftf., København.

Povl Bendtsen A/S, Ruds-Vedby.

Bornholms Korn A/S, Neksø.

Fyens Andels-Foderstofforretning, A. m. b. A., Svendborg.

» » » , Assens Filial.

» » » , Middelfart »

» » » , Odense »

» » » , Rudkøbing »

Gudhjem Mølle, Gudhjem.
 H. A. Hansen A/S, Sorø.
 Peder P. Hedegaard, Aktieselskab, Nørresundby.
 A/S Hornsyld Købmandsgård, Hornsyld.
 S. P. Jensen & Co. A/S, Kalundborg.
 A/S H. Jessen, Tåstrup.
 Arne H. Kjær, Fyns Saasæd- og Foderstof-Forretning, Odense.
 A/S Korn- og Foderstofkompagniet, Århus.
 A/S Korn- og Foderstofkompagniet, Odense.
 Kornimporten for Als og Sundeved A/S, Augustenborg.
 S. B. Lundbergs Maltfabrik A/S, Ebeltoft.
 Elias B. Muus Odense A/S, Odense.
 Nielsen & Smith A/S, Glostrup.
 A. Nielsen & Co. A/S, Nykøbing F.
 A/S Nicolaj Outzen, Haderslev.
 Villy Pedersen, Aså.
 Petersen & Jensen A/S, Svendborg.
 A/S Anton Petersen, Præstø.
 Aktieselskabet C. A. Qvade & Co., Maribo.
 Randers Korn- & Foderstof-Forretning A/S, Randers.
 Frederik Skaaning, Maribo.
 Wilh. Smith A/S, Næstved.
 A/S Vestfrø, Glostrup.
 A/S J. Wibolts Eftf., Middelfart.

a. Plombering af godkendt fremavl fra 1961.

Frøkontrolkommissionen besluttede vedrørende avlen 1961 at dispensere fra sædekornsreglerne således, at avl efter udsæds-partier af byg med højst 0,15 pct. nøgen brand kunne godkendes, og med hensyn til spireevne fastsattes følgende garantier:

Havre.....	94 pct.	(latitude 6 pct.)
Byg.....	95 »	(» 5 »)
Vinterrug.....	91 »	(» 6 »)
Vinterhvede	96 »	(» 5 »)
Vårrug	90 »	(» 6 »)
Vårhvede.....	91 »	(» 6 »)

Som det fremgår af årsberetningen for 1960-61, omfattede den markbesigtigelse, som Statsfrøkontrollen foretog i sommeren 1961 af fremavl, der var tilmeldt Statsfrøkontrollens sædekorns-kontrol, et areal på i alt 13 625 ha.

Tabel 17. Oversigt over de mængder sædekorn, der blev plomberet af avl 1961, samt de mængder, der var godkendt til plombering.

Art og sort	Plomberet hkg	Godkendt til plombering		Pct. plomberet af beregnet godkendt mængde
		ha	hkg beregnet	
<i>Byg</i>				
Carlsberg II	19428	2239	55975	35
Svaløf Bonus	13337	1253	31325	43
Proctor	12436	898	22450	55
Weibulls Rika	22405	917	22925	98
» Herta	3530	616	15400	23
Svaløf Pallas	3129	440	11000	28
Weibulls Ingrid	8611	310	7750	111
Dana	1250	218	5450	23
Pajbjerg Drost A	2001	123	3075	65
Svaløf Freja	391	12	300	130
Hafnia	250	48	1200	21
Svaløf Ymer	550	28	700	79
Abed Maja	300	7	175	171
Vada	0	5	125	0
Byg i alt	87618	7114	177850	49
<i>Havre</i>				
Svaløf Stål	6276	1109	23289	27
» » F	5522	937	19677	28
» Blenda	50	169	3549	1
Condor	780	149	3129	25
Svaløf Guldregn II	500	148	3108	16
Abed Palu	329	72	1512	22
Svaløf Ørn E	400	56	1176	34
Borris Opus II	200	34	714	28
Abed Max	280	13	273	103
Petkus Weisshafer Vollbrin.	0	8	168	0
Havre i alt	14337	2695	56595	25
<i>Vinterhvede</i>				
Weibulls Starke	4467	827	26464	17
» Banco	500	277	8864	6
Cappelle Desprez	0	25	800	0
Øtofte 56	0	14	448	0
Vinterhvede i alt	4967	1143	36576	14
<i>Vårhvede</i>				
Heines Koga II	4258	266	5320	80
Svaløf Progress	200	25	500	40
Vårhvede i alt	4458	291	5820	77
<i>Vinterrug</i>				
Svaløf Kongs II	508	287	4879	10
Petkus II	850	215	3655	23
Borris Perle	0	66	1122	0
Sejet Kærne	0	51	867	0
Vinterrug i alt	1358	619	10523	13
Korn i alt	112738	11862	287364	39

På grundlag af laboratorie- og kontrolmarksundersøgelser af udsædspartierne samt på grundlag af ovennævnte markbesigtigelse godkendtes avlen fra 11 874 ha til plombering som Statskontrolleret sædekorn.

I tabel 17 er det vist, hvor mange hkg der i sæsonens løb blev plomberet af de forskellige sorter. Til sammenligning er endvidere vist, hvor mange hkg der var godkendt til plombering, idet det bemærkes, at disse vægtmængder er beregnet på grundlag af størrelsen af de godkendte arealer, der ligeledes findes opført i tabellen, og det antal hkg færdigbehandlet sædekorn, der under hensyn til årets forhold gennemsnitlig kan forventes pr. ha. For byg er dette sat til 25 hkg, for havre 21 hkg, for vinterhvede 32 hkg, for vårhvede 20 hkg og for vinterrug 17 hkg.

Endelig er i tabellen anført i pct., hvor stor en del af de ifølge beregningen godkendte mængder der er plomberet af de enkelte sorter.

Af de anførte 112 738 hkg blev 1 107 hkg plomberet som Statskontrolleret Stamsæd (se afsnit 2, side 246).

For byg udgør de plomberede mængder af sorterne Weibulls Rika, Carlsberg II, Svaløf Bonus og Proctor den overvejende part, for havre er det Svaløf Stål, for hvede Weibulls Starke og for rug Petkus II og Svaløf Kongs II, der er de dominerende sorter.

De anførte 112 738 hkg, som blev plomberet i beretningsåret, er ca. 26 pct. mere end det kvantum, som blev plomberet året forud.

Tabel 18 omfatter 486 sædekornspartier, der er plomberet af Statsfrøkontrollen i sæsonen 1961-62. Som det fremgår af tabellen, har 37 partier ikke opfyldt de givne garantier, og i henhold til sædekornsreglernes krav skal der i det følgende anføres, hvori manglen for de erstatningspligtige partier bestod.

A/S Jørgen Andersen, Måløv: 1 parti Weibulls Starkehvede med for stort indhold af ukrudt.

J. Asmussens Eftf. A/S, København: 1 parti Condorhavre med 1 kærne for meget af fremmed kornart pr. kg samt for stort indhold af ukrudt, 2 partier Heines Koga II-vårhvede med 0,12 pct. for stort indhold af fremmed sort; det ene havde tillige for stort ukrudtsindhold.

Poul Bendtsen A/S, Ruds-Vedby: 1 parti Heines Koga II-vårhvede med 1 kærne for meget af fremmed kornart pr. kg.

Fyens Andels-Foderstofforretning A.m.b.A., Svendborg: 1

Tabel 18. Oversigt over, hvorledes 486 sædekornspartier af avl 1961 plomberet som Statskontrolleret Stamsæd eller Statskontrolleret Sædekorn har svaret til garantierne.

Firma	Antal partier i alt	Garantien	
		opfyldt	ikke opfyldt
A/S Jørgen Andersen, Måløv	7	6	1
J. Asmussens Eftf. A/S, København	25	22	3
Poul Bendtsen A/S, Ruds Vedby	5	4	1
Bornholms Korn A/S, Nexø	1	1	
Fyens Andels-Foderstofforretning, A.m.b.A.Svendborg	17	16	1
» » » Assens	3	3	
» » » Middelfart	8	8	
» » » Odense	5	5	
» » » Rudkøbing	1	1	
Gudhjem Mølle, Gudhjem	5	5	
H. A. Hansen A/S, Sorø	54	54	
Peder P. Hedegaard, Aktieselskab, Nørresundby	48	46	2
Hornslyd Købmandsgaard A/S, Hornslyd	8	8	
S. P. Jensen & Co. A/S, Kalundborg	15	15	
A/S H. Jessen, Tåstrup	3	0	3
Arne H. Kjær, Fyns Saasæd- og Foderstofforr., Odense	1	1	
Kornimporten for Als og Sundeved A/S, Augustenborg	12	12	
A/S Korn- og Foderstofkompagniet, Odense	7	6	1
» » » » Århus	33	31	2
Elias B. Muus Odense A/S, Odense	11	11	
Nielsen & Smith A/S, Glostrup	53	49	4
Petersen & Jensen A/S, Svendborg	42	39	3
A/S Anton Petersen, Præstø	17	16	1
A/S C. A. Qvade & Co., Maribo	64	63	1
A/S Randers Korn- & Foderstof-Forretning, Randers	18	10	8
Frederik Skaaning, Maribo	3	2	1
Wilh. Smith A/S, Næstved	9	8	1
A/S Vestfrø, Glostrup	6	2	4
A/S J. Wibolts Eftf., Middelfart	5	5	
I alt	486	449	37

parti Weibulls Ingridbyg med 1,00 pct. for stort indhold af fremmed sort.

Peder P. Hedegaard A/S, Nørresundby: 1 parti Petkusrug II med for stort indhold af ukrudt og 1 parti Petkusrug II med 11,5 pct. for lav spireevne.

A/S H. Jessen, Tåstrup: 3 partier Proctorbyg alle med for stort indhold af ukrudt.

A/S Korn- og Foderstofkompagniet, Odense: 1 parti Weibulls Starkehvede med for stort indhold af ukrudt.

A/S Korn- og Foderstofkompagniet, Århus: 1 parti Carlsberg-

byg II med 1 kærne for meget af fremmed kornart pr. kg, 1 parti Heines Koga II-vårhvede med for stort indhold af ukrudt.

Nielsen & Smith A/S, Glostrup: 3 partier Weibulls Ingridbyg alle med for stort indhold af stribesyge, 1 parti Weibulls Starkehvede med for stort indhold af ukrudt.

Petersen & Jensen A/S, Svendborg: 2 partier Weibulls Ingridbyg med henholdsvis 0,61 og 0,48 pct. for meget indhold af fremmed sort, 1 parti Svaløf Stålhavre F med 8,0 pct. for lav spireevne.

A/S Anton Petersen, Præstø: 1 parti Heines Koga II-vårhvede med 4,49 pct. for meget indhold af fremmed sort.

A/S C. A. Qvade & Co., Maribo: 1 parti Carlsbergbyg II med 0,42 pct. for meget indhold af fremmed sort.

A/S Randers Korn- & Foderstofforretning, Randers: 6 partier Svaløf Bonusbyg med henholdsvis 9,0-8,0-8,0-7,5-7,0 og 6,0 pct. for lav spireevne, 2 partier Weibulls Starkehvede med henholdsvis 15,0 og 11,0 pct. for lav spireevne.

Frederik Skaaning, Maribo: 1 parti Weibulls Ingridbyg med 3 kærner for meget af fremmed kornart pr. kg.

Wilh. Smith A/S, Næstved: 1 parti Proctorbyg med 0,20 pct. for stort indhold af fremmed sort.

A/S Vestfrø, Glostrup: 1 parti Carlsbergbyg II og 1 parti Weibulls Starkehvede med henholdsvis 1 og 13 kærner for meget af fremmed kornart pr. kg, 1 parti Weibulls Starkehvede med 2 kærner for meget af fremmed kornart samt for stort indhold af ukrudt, 1 parti Weibulls Starkehvede med for stort indhold af ukrudt.

For de 37 partier, der ikke svarer til garantiene, er der i henhold til sædekornsreglerne erstatningspligt. For de 32 partier kunne erstatningen beregnes direkte ud fra Statsfrøkontrollens erstatningsregler, hvorimod erstatningen for 5 partiers vedkommende blev henvist til afgørelse i Frøkontrolkommissionens bedømmelsesudvalg. En del af de i tabellen opførte partier udviste et mindre indhold af ukrudt, 1 eller 2 frø pr. kg, men det skønnes for disse partiers vedkommende, at indholdet ikke havde forringet varen, hvorfor garantien med hensyn til ukrudtsindhold var opfyldt.

Skønt der som foran nævnt ikke garanteres for indhold af nøgen brand i byg, der forekommer i det plomberede sædekorn, har det dog en vis interesse at se, hvordan brandangrebet bliver, da bestemmelsen om, at det kontrollerede sædekorn skal

Tabel 19. Oversigt over angrebet af nøgen brand i kontrolmarkerne 1962 i prøverne af 358 bygpartier avlet 1961 og plomberet som Statskontrolleret Stamsæd eller Statskontrolleret Sædekorn.

Sort	Pct. prøver med angreb af nøgen brand i pct.							Gennemsnitsangreb i pct.		Antal prøver		
	0	0.01-0.10	0.11-0.20	0.21-0.30	0.31-0.40	0.41-0.50	0.51-1.00	1.01 og derover	alle prøver	ikke varmtvandsafsvampede prøver	alle prøver	ikke varmtvandsafsvampede prøver
Carlsberg II	40	57	1		1		1		0.03	0.03	83	81
Svaløf Bonus	67	33							0.01	0.01	61	57
Proctor	73	27							0	0	59	58
Weibulls Rika	50	48	2						0.01	0.01	52	49
Weibulls Herta	25	65	10						0.04	0.04	20	19
Svaløf Pallas	89	11							0	0	19	18
Weibulls Ingrid	64	36							0	0	42	40
Dana	60	40							0.01	0.01	5	5
Pajbjerg Drost A	88	12							0	0	8	7
Svaløf Freja	50	50							0.01	0.01	2	2
Hafnia	100								0	0	1	1
Svaløf Ymer	25	25	25	25					0.13	0.13	4	4
Abed Maja	50	50							0.01	0.01	2	2
Alle sorter	58,0	40,0	1,3	0,3	0,3		0,3		0.01	0.02	358	343

være avlet på en mark med højst 0,10 pct. nøgen brand — som foran anført 0,15 pct. for udsæd 1961 — gerne skulle sikre, at brandangrebet i marker, som besås med kontrolleret sædekorn, holdes nede på små størrelser.

I tabel 19 er der derfor givet en oversigt over brandangrebets størrelse i prøverne af de 358 bygpartier, der blev plomberet af avlen 1961. Det ses af denne tabel, at brandindholdet i de plomberede partier gennemsnitlig har været 0,01 pct., hvilket er det laveste indhold igennem adskillige år.

Sammenligner man tabel 19 med tabel 13, får man et udtryk for, hvordan brandindholdet i de som kontrolleret sædekorn plomberede partier forholder sig i sammenligning med indholdet i samtlige undersøgte bygpartier.

Det fremgår af tabellerne, at der i avlen fra 1961 ingen forskel har været i indholdet af nøgen brand, idet begge tabeller for alle prøver udviser et gennemsnitsangreb på 0,01 pct. Årsagen hertil er formentlig, at brandangrebet i alle partier fra 1961 er meget lavt.

Tabel 20. Oversigt over erstatningspligtige, statskontrollerede sædekornspartier i de sidste 10 år.

År	Statskontrollerede partier i alt	Erstatningspligtige partier i alt	I pct. af samtlige partier	Med hensyn til				
				spireevne	fremmedkornart	fremmedsort	sygdomme	ukrudt
1952-53	864	30	3.5	11	6	10	0	9
1953-54	787	17	2.3	3	3	7	4	2
1954-55	307	10	3.1	1	5	5	0	1
1955-56	667	14	2.1	5	5	3	0	1
1956-57	588	20	3.4	11	3	5	0	1
1957-58	423	14	3.3	6	2	4	2	1
1958-59	361	10	2.8	3	3	3	0	1
1959-60	539	10	1.9	1	2	5	1	1
1960-61	458	20	4.4	5	8	5	0	4
1961-62	486	37	7.6	10	7	8	3	12

For nærmere at belyse, hvorledes de statskontrollerede sædekornspartier har svaret til garantierne med hensyn til de enkelte forhold i de sidste 10 år, er dette opført i tabel 20.

b. Kontrollering af fremavlen 1962.

Til Statsfrøkontrollens sædekornskontrol blev der i foråret 1962 anmeldt fremavl af sædekorn på 16 815 ha, hvoraf 15 577 ha blev besigtiget, medens resten udgik, i det væsentlige på grund af mangler ved den benyttede udsæd.

Det nævnte areal var beliggende på i alt 671 ejendomme, som efter landsdelene fordelte sig således:

Jylland.....	240	ejendomme	Lolland-Falster.....	82	ejendomme
Fyn m. oml. øer.....	160	»	Bornholm.....	33	»
Sjælland.....	156	»			

Som udsæd til disse fremavlsarealer var benyttet 189 partier af den kontrollerede og plomberede avl fra 1961 og desuden 161 partier af anden oprindelse.

I tabel 21 er angivet størrelsen af de arealer, der er markbesigtiget af de enkelte sorter. Endvidere er opført, hvor store arealer der på grundlag af undersøgelsen af udsædspartierne samt markbesigtigelsen er godkendt til plombering som Statskontrolleret Sædekorn. Endelig er det i procent anført, hvor stor en del af de besigtigede arealer der er godkendt til plombering.

Årsagerne til, at en del af den anmeldte fremavl ikke bliver godkendt, er dels forhold vedrørende udsæden, dels forhold konstateret ved markbesigtigelse af avlen.

Angående udsæden har det væsentligst været for stort indhold af fremmed sort i byg, der har været årsag til, at anmeldte udsædspartier ikke kunne godkendes.

Med hensyn til kassationsgrunde ved markbesigtigelsen er disse for byg som oftest forekomst af flyvehavre og for rug en manglende afstandsisolering samt for alle arter en ikke tilladt forfrugt.

Ialt er fremavlen fra 12 667 ha af den i sommeren 1962 besigtede fremavl godkendt til plombering; dette er en forøgelse på ca. 7 pct. i sammenligning med det godkendte fremavlsareal fra 1961.

2. Statskontrolleret Stamsæd.

Som det fremgår af sædekornsreglerne, kan originalsæd og stamsæd plomberes med en særlig mærkeseddel, der af hensyn til eventuel eksport også forefindes med engelsk tekst (henholdsvis formular nr. 56 og 56 a). Tilladelse til plombering med nævnte mærkeseddel kan kun gives ved direkte henvendelse til Statsfrøkontrollen, og et parti sædekorn, der ønskes plomberet som Statskontrolleret Stamsæd, skal i forvejen være godkendt til plombering som Statskontrolleret Sædekorn.

Desuden skal prøven af et parti, som ønskes plomberet som Statskontrolleret Stamsæd, ved laboratorieundersøgelser have vist sig at svare til følgende garantier:

O p r i n d e l s e: Partiet skal være elitesæd, originalsæd eller stamsæd (jfr. »Betænkning vedrørende Fremavl af Sædekorn«, Tidsskrift for Planteavl, 53. bd., side 13 og 14).

R e n h e d: 99,9 pct. (latitude 1,0 pct.).

S p i r e e v n e: For byg og vinterhvede 97 pct. (latitude 4 pct.), for alle andre kornarter 95 pct. (latitude 5 pct.).

F r e m m e d k u l t u r f r ø: Ved undersøgelse af 1 kg må ikke findes vårsæd af anden art i vårsæd og ej heller vintersæd af anden art i vintersæd; dog tillades 1 kærne ved undersøgelse af 3 kg. Af vårsæd i vintersæd eller omvendt må højst findes 2 kærner i 1 kg.

U k r u d t s f r ø o g m e l d r ø j e r: Ved undersøgelse af mindst 1 kg må ikke findes flyvehavre eller andre ukrudtsfrø,

Tabel 21. Oversigt over besigtiget areal og godkendt areal af fremavlen 1962.

Art og sort	Besigtiget areal i ha	Godkendt areal	
		ha	pct.
<i>Byg</i>			
Proctor	2935	2085	71
Carlsberg II.....	1934	1847	96
Svaløf Bonus.....	1239	1114	90
Weibulls Rika.....	1215	913	75
» Ingrid	775	599	77
Svaløf Pallas	774	590	76
Dana	611	523	86
Weibulls Herta.....	526	422	80
Pajbjerg Drost A.....	329	225	68
Vada	125	101	81
Minerva	66	66	100
Svaløf Freja.....	66	33	50
» Ymer	55	38	69
Hafnia	29	24	83
Abed Kenia	15	15	100
» Maja	12	7	58
Byg i alt.....	10706	8602	81
<i>Havre</i>			
Svaløf Stål F.	1227	1197	98
» Stål	334	331	99
» Guldregn II	108	101	94
Condor	79	75	95
Borris Opus II.....	66	50	76
Abed Palu.....	50	43	86
» Max	28	18	64
Svaløf Blenda.....	27	27	100
» Ørn E.....	25	25	100
Pajbjerg Rex A	9	9	100
Petkus Weisshafer Vollbringer	2	2	100
Havre i alt.....	1955	1878	96
<i>Vinterhvede</i>			
Weibulls Starke.....	1045	1034	99
» Banco	133	133	100
Cappelle Desprez.....	80	14	18
Vinterhvede i alt...	1258	1181	94
<i>Vårhvede</i>			
Heines Koga II.....	841	513	61
Svaløf Progress	15	10	67
Weibulls Kærn II.....	13	7	54
Vårhvede i alt....	869	530	61
<i>Vinterrug</i>			
Petkus II	360	289	80
Svaløf Kongs II.....	255	173	68
Borris Perle.....	73	6	8
Svaløf Værne.....	10	7	70
Sejet Kærne	5	0	0
Vinterrug i alt....	703	475	68
<i>Vårrug</i>			
Petkus	2	1	50
Korn i alt.....	15493	12667	82

som skønnes at være til skade for fremavlen, f.eks. kiddike, og af meldrøjer højst 1 i vinterrug og 2 i vårrug.

Fremmed sort: Højst 0,1 pct. i byg og havre og højst 0,3 pct. i hvede. Ved undersøgelse af rug må den findes at være sortsægte.

Sygdomsangreb: I rug, hvede og havre højst 0,1 pct. af alle arter brand tilsammen og i byg højst 0,1 pct. dækket brand og sribesyge tilsammen. Med hensyn til nøgen brand i byg garanteres, at partiet er avlet på en mark med højst 0,02 pct. angrebne planter. Mod forekomst af nøgen brand i afgrøden garanteres ikke.

Da sygdomsangreb og indhold af fremmed sort kun i mindre omfang kan konstateres i laboratoriet, stilles følgende krav til den udsæd, på hvilken partiet er avlet.

Fremmed sort: Højst 0,05 pct. i byg og havre og højst 0,2 pct. i hvede.

Sygdomme: Højst 0,05 pct. af alle arter brand tilsammen i hvede, rug og havre, i byg højst 0,05 pct. sribesyge og dækket brand tilsammen, og højst 0,02 pct. nøgen brand.

I beretningsåret plomberedes 12 partier på tilsammen 1 357 hkg som Statskontrolleret Stamsæd. Disse partier indgår i tabel-erne 17, 18 og 19.

X. Kontrol med fremavl af markfrø.

Siden 1951 har Statsfrøkontrollen efter anmodning fra danske frøavlsfirmaer gennemført en kontrol med avl af frø her i landet af hollandske stammer af roe- og græsmarksplanter.

Kontrollen gennemføres efter aftale med den hollandske institution »Nederlandsche Algemeene Keuringsdienst« (N.A.K.) på en sådan måde, at den af Statsfrøkontrollen godkendte avl kan sælges i Holland som kontrolleret frø.

De udsædspartier, der anvendes til avlen, skal af N.A.K. være godkendt som elitefrøpartier, og såfremt avlen her i landet godkendes af Statsfrøkontrollen, kan det godkendte frø forhandles i Holland som originalfrø, der er fremavlet i udlandet.

De væsentligste bestemmelser vedrørende kontrollens gennemførelse er følgende:

1. Ved elitefrøpartiernes ankomst her til landet prøvetager og plomberer Statsfrøkontrollen disse, og en prøve af hvert

parti udsås i Statsfrøkontrollens kontrolmarker til undersøgelse af stammeægtheden.

2. Fremavlsmarkerne besigtiges af Statsfrøkontrollen, der kontrollerer, hvorvidt markerne er fri for skadelige indblandinger og tilstrækkeligt isolerede af hensyn til eventuel krydsningsfare. Det undersøges herunder, hvorvidt de af N.A.K. foreskrevne regler med hensyn til indblanding, afstandsisolation m.m. er opfyldte.
3. Avlspartierne prøvetages og plomberes af Statsfrøkontrollen, og en prøve af hvert parti udsås i Statsfrøkontrollens kontrolmarker til undersøgelse af stammeægtheden.

Straks efter at kontrollen med fremavlsmarkerne og kontrolmarksundersøgelserne af elitefrøet er afsluttet, giver Statsfrøkontrollen avlsfirmaet meddelelse om resultatet af kontrollen med de enkelte partier, og en oversættelse af denne meddelelse sendes samtidig N.A.K.

Til brug ved eksporten til Holland udsteder Statsfrøkontrollen på anmodning af avlsfirmaet en erklæring om udfaldet af kontrollen med det pågældende parti.

Som meddelt i årsberetningen 1959-60 overgik kontrollen med fremavlen af græsmarksfrø af udenlandske stammer imidlertid fra og med 1961-avlen til Landbrugsministeriets Frøcertifikatudvalg. I 1962 fik Statsfrøkontrollen derfor kun anmodning om at gennemføre ovennævnte kontrol med fremavlen af 2 partier fodersukkerroefrø. Prøverne af elitefrøpartierne gav ved kontrol dyrkningen ikke anledning til indvendinger mod stammeægtheden.

De 2 elitefrøpartier var udsået til formering på 4 ejendomme, ialt ca. 7,0 ha. Ved markbesigtigelsen fandtes ingen invendinger at gøre mod fremavlens gennemførelse, hvorfor det fremavlede frø godkendtes.

Foruden besigtigelsen af de 4 marker med fodersukkerroefrø har Statsfrøkontrollen dog ligesom i tidligere år foretaget markbesigtigelsen af alle de til høst i 1962 udlagte arealer med udenlandske stammer af græsmarksplanter, idet Landbrugsministeriets Frøcertifikatudvalg har anmodet Statsfrøkontrollen om at foretage denne markbesigtigelse. Det drejer sig om besigtigelse af 83 arealer med et samlet areal på ca. 290,0 ha.

Til kontrol med fremavlen i 1963 er der til Statsfrøkontrollen anmeldt 2 partier turnipsfrø.

XI. Prøvedtagning og plombering.

Omfanget af Statsfrøkontrollens plomberinger i året fra 1. juli 1961 til 30. juni 1962 fremgår af tabel 22 nedenfor.

Der er ialt plomberet 9 259 partier, bestående af 1 614 869 sække mod 8 461 partier og 1 349 941 sække året før.

Tabel 22. Oversigt over, hvor mange partier og hvor mange sække Statsfrøkontrollen har plomberet fra 1/7 1961 til 30/6 1962.

Frøart	Antal partier	Antal sække	Frøart	Antal partier	Antal sække
			overført . . .	8523	1607064
Havre	415	129268	Sort (brun) sennep	10	455
2-rd. byg	1301	495553	Raps	7	186
Rug	188	56002	Hør, Oliehør	9	723
Hvede	343	129679	Kommen	2	21
Timothe	88	3750	Løg	4	15
Alm. rajgræs	884	117468	Purløg	1	1
Ital. rajgræs	528	79016	Porre	2	2
Vesterwold. rajgræs	3	307	Spinat	33	863
Engsvingel	568	72642	Rødbede	12	106
Rød svingel	453	59202	Bladbede	3	19
Stivbl. svingel	22	1375	Hvidkål	44	177
Agerhejre	5	330	Rødkål	5	5
Hundegræs	708	131224	Spidskål	1	1
Krybhvene	5	76	Savoykål	4	6
Alm. hvene	4	123	Rosenkål	6	38
Alm. rapgræs	296	30841	Grønkål	3	15
Engrapgræs	364	50690	Blomkål	59	143
Lundrapgræs	4	40	Knudekål	12	40
Enårig rapgræs	3	70	Fodermarvkål	10	352
Rapgræs	2	97	Ræddike	3	8
Kamgræs	1	1	Radis	21	196
Rødkløver	165	5589	Karse	1	1
Hvidkløver	565	34254	Haveært	15	428
Alsikekløver	10	175	Bønne	10	198
Humlesneglebælg	71	5008	Agurk	12	69
Lucerne	11	575	Græskar	2	3
Gul rundbælg	2	25	Selleri	2	2
Alm. kællingeland	3	194	Pastinak	3	3
Markært	142	22472	Persille	10	48
Fodervikke	2	144	Dild	2	4
Vikke	2	37	Tomat	6	6
Gul lupin	43	4956	Timian	1	2
Lupin	1	25	Merian	1	1
Runkelroe	85	5069	Endivie	8	38
Fodersukkerroe	318	28431	Rabarber	1	1
Sukkerroe	524	102353	Ægplante	2	2
Gulerod	37	299	Salat	27	107
Turnips	77	3271	Skorzonerrod	8	59
Kålroe	123	7068	Tandfri Vårsalat	1	1
Blå valmue	8	484	Træfrø	325	1278
Gul sennep	149	28881	Blandfrø	48	2182
overføres	8523	1607064	I alt	9259	1614869

For Statsfrøkontrollen fungerer for tiden (februar 1963) nedennævnte prøveudtagere, opført alfabetisk efter byerne inden for de enkelte landsdele.

Jylland:

Åbenrå.	Konsulent <i>Carl Poulsen</i> , Højtoft, Rødekro.
Ålborg.	Køhmand <i>R. Graven-Pedersen</i> , Vingårdsgade 32, Ålborg.
»	<i>Valdemar Schneider</i> , Hasserisvej 112, Ålborg.
Århus.	Agronom <i>A. Høegh Larsen</i> , Skibbyvej, Årslev, Brabrand.
»	Proprietær <i>Ricard Nielsen</i> , Årslevgård, Brabrand.
Grenå.	Forpagter <i>H. Carstensen</i> , Ramskovgård, Grenå.
Haderslev.	Køhmand <i>P. Jørgensen</i> , Lindedal 40, Haderslev.
Hjørring.	Trafikkontrollør <i>A. F. Faurschou</i> , Posthuset, Hjørring.
Holstebro	Konsulent <i>Karl Bank</i> , Kildevej 10, Holstebro.
Horsens.	Gårdejer <i>M. Heilesen</i> , Ørskov Møllegård, Tvingstrup.
Kolding.	Assurandør <i>P. Westerbye Juhl</i> , Hollændervej 2, Kolding.
Nykøbing M.	Statsaut. vejer & måler <i>Marius Sørensen</i> , Havnen 5, Nykøbing M.
Randers.	<i>Chr. Welling</i> , P. Knudsensvej 10, Randers.
Skanderborg	Toldforvalter <i>Aa. Lave Clausen</i> , Blåbærvænget 4, Skanderborg.
Skive.	Lærer <i>I. C. Krogh</i> , Islandsvej 3, Skive.
Sønderborg.	Pens. gendarm <i>P. H. Toft</i> , Sundsmark, Sønderborg.

Fyn med tilliggende øer:

Assens.	Konsulent <i>P. M. Dreisler</i> , Ebberup.
Middelfart.	Konsulent <i>Chr. Brodsgaard</i> , Tennisvej 4, Ejby.
Odense.	Kontrollør <i>Knud Jespersen</i> , Hjallesegade 15, Hjallese.
»	» <i>Bent Jespersen</i> , Hjallesegade 15, Hjallese.
»	» <i>Rs. Poulsen</i> , Skibhusvej 45, Odense.
»	Agronom <i>P. Færing</i> , Vindegade 74, Odense.
»	Pensionist <i>Ejner Petersen</i> , Lykkeshåbsallé 8, Fruens Bøge.
Rudkøbing.	Statsaut. vejer & måler <i>Carl Hansen</i> , Østergade 42, Rudkøbing.
Svendborg.	Overassistent <i>N. R. Jørgensen</i> , Strandvej 62, Svendborg.
»	Konsulent <i>Sigurd Rasmussen</i> , Skovvej 7, Svendborg.

Lolland-Falster:

Maribo.	Kontrollør <i>Ejner Chr. Pedersen</i> , Vesterbro 6, Maribo.
Nakskov.	Forretningsfører <i>Kaj Andersen</i> , Havnegade 27, Nakskov.
Nykøbing F.	Gårdejer <i>Hans Løjmand</i> , Tunnerup, Karleby.
»	» <i>Hartvig Nielsen</i> , Højet, Væggerløse.

Sjælland:

Fakse.	Assurandør <i>Carl Meding</i> , Niels Olsensvej 4, Fakse.
Glostrup.	Statsaut. vejer & måler <i>A. Husum Olsen</i> , Sportsvej 3, Glostrup.
»	Gartner <i>Axel Hansen</i> , Gl. Landevej, Herstedøster, Glostrup.

Glostrup.	Kontorassistent <i>Erik Hyttel</i> , Ørnevej 27, Glostrup.
»	Overtrafikassistent <i>A. P. Lemvig</i> , Gerdasvej 2, Glostrup.
Herfølge.	Parcl. <i>Kn. Kragh</i> , Præstemarken, Herfølge.
Holbæk.	Statshusmand <i>Sv. Christensen</i> , Løvenborg Alle, Regstrup.
Kalundborg.	Overtoldass. <i>Knud Herler</i> , Valentin Jensensvej 1, Kalundborg
København.	Agronom <i>R. v. d. Hude</i> , Statsfrøkontrollen.
»	» <i>I. Lang</i> , Statsfrøkontrollen.
»	Tobakshandler <i>Peter Sørensen</i> , Amagerbrogade 258, Kbh. S.
Køge.	Centralbestyrer <i>J. Andersen</i> , Snogbæk Central, Køge.
Næstved.	<i>Niels Juel Larsen</i> , Toldbodgade 16, Næstved.
Præsto.	Kgl. vejer & måler <i>Kaj Møller</i> , Winsløvsvej 3, Præsto.
Ringsted.	Konsulent <i>K. Egede</i> , Sjællandsgade 17, Ringsted.
»	» <i>A. Kildegaard Andersen</i> , Sjællandsgade 17, Ringst.
Roskilde.	Købmand <i>Folmer Holse</i> , Dronning Sofievej 132, Roskilde.
»	<i>Aage Johansen</i> , Gullandsstræde 12, Roskilde.
Skelskør.	Konsulent <i>Viggo Sørensen</i> , Bülowvej, Skelskør.
Slagelse.	» <i>Martin Olsen</i> , Slotsallé 2, Slagelse.
Soro.	» <i>Ib Trojaborg</i> , Asser Riigsvej 22, Soro.
Tåstrup.	Fhv. mejeriejer <i>I. C. Mølgaard</i> , Solvangsvej 23, Glostrup.

Bornholm:

Gudhjem.	Havnefoged <i>H. P. Holm</i> , Gudhjem.
Nekso.	Toldbetjent <i>J. Sonne</i> , Damgade 17, Nekso.
»	» <i>K. Stilling</i> , Åsen 7, Nekso.

Summary.

Report from the Danish State Seed Testing Station for the 91th Working Year from the 1st July 1961-30th June 1962.

Chapter I gives some general information of the work and Chapter II of the composition of the Seed Testing Board and certain changes among the staff.

Chapter III shows that in 1961-62 a total of 59 693 samples were tested, i.e. 4 617 samples less than the previous year. The samples may be divided into the following groups: 13 497 of cereals, 18 829 of grass seed, 12 593 of leguminous seed, 6 535 of roots, 1 739 seed mixtures, 4 202 of horticultural seed, 79 of forest seed and 2 219 other samples.

Tables 1 and 2 of Chapter IV show the average figures of the Danish State Seed Testing Station for agricultural seed tested during the decade 1952-1962 and the year 1961-62 respectively. These figures refer to tests of samples originating from seed lots ready for sowing. The figures are recorded under the following headings: (1) Number of samples tested, (2) 1000-grain weight, (3) Pure seed %, (4) Inert

matter %, (5) Extraneous crop seed %, (6) Weed seed %, (7) Germinating speed %, (8) Germinating capacity %. In table 3 the average figures for germinating speed and capacity of some vegetable seed species for the year 1961-62 and the years 1952-62 respectively are given.

Chapter V deals with attacks by different parasitic animals and micro-organisms established by the laboratory examination of the samples.

Chapter VI deals with the Automatic Control which is conducted on the basis of a voluntary agreement between the Seed Testing Station and the firms, according to which the latter are bound to give guarantees for purity and germinating capacity as well as weed seed content of their total retail sale of clover-, grass- and root-seed, with a few less important exceptions, however.

The samples are secured by agents of the Station who draw samples in the store-houses of the controlled firms from the sealed deliveries ready for dispatch to the purchasers. If the average figures for the samples tested of a lot do not come up to guarantees, all purchasers of this lot will receive compensation according to the State Seed Testing Station's Regulations and it is controlled by that Station whether the compensation is paid. The expenses connected with the control are paid by the firms.

Table 4 shows how the controlled seed compares partly with the guarantee figures and partly with the afore-mentioned averages for 1961-62. The first column shows the number of samples tested, column 2 the percentage of seed delivered which did not correspond to the purity and germinating capacity guaranteed and column 3 the percentage which did not come up to the average figures. The other columns show the further details in this respect.

The 22 firms controlled have sold a total of 2 996 755 kgs. seed i.e. about 30,9 % of the quantity used for sowing in Denmark, and the controlled quantity may be grouped as follows: 504 325 kgs. clover seed, 601 851 kgs. grass seed, 1 174 770 kgs. seed mixtures, 715 809 kgs. root seed.

In Chapter VII is given a survey of the amount of clover-, grass- and root-seed used for sowing in Denmark in 1962 and 1961 compared with the average sale in 5 years.

Chapter VIII treats of examinations of the genuineness of variety and strain as well as attacks by diseases. These examinations were carried out partly in the laboratory and partly in the field where the plants were observed. In the year under consideration this control cultivation comprised 4 703 samples sown on an area of 25,2 hectares.

In Chapter IX mention is made of a control with reproduction of seed cereals.

The Danish State Seed Testing Station draws samples from the lots used for sowing in the controlled reproduction and examines

these samples both in the laboratories and the control fields where they are sown, and further the fields with the resulting crops are inspected and finally the Station draws samples from the ready-treated lots from these fields and provides the recognized ones with its seal and a special certificate. Samples from the controlled lots are examined in the laboratory as well as in the control fields and at last a survey of the sealed lots recording the quality of each individual lot is printed.

Table 17 shows the quantities of the various species and varieties of the 1961 crop, which have been sealed and tables 18, 19 and 20 the quality of the sealed lots. Out of 486 lots, 449 met the present requirements as to quality, while in one or more respects 37 lots failed to fulfil the guarantees given according to the sealing. In 1962 16 815 ha were under control of which 15 577 ha were recognized. The distribution according to species and variety appears from table 21.

Chapter X treats of a control with Dutch strains of various agricultural species. The latter has been conducted since 1951 for Danish firms according to a special agreement with »Nederlandsche Algemeene Keuringsdienst« (N.A.K.). Lots controlled and approved according to this agreement are saleable in Holland with the name of the strain in question as original seed grown abroad. As for Herbage seed this control is – since the 1961 crop – being carried out by the Seed Certification Committee of the Ministry of Agriculture and according to this only 2 lots of the 1962 crop have been controlled.

Table 22 of Chapter XI contains a record of the numbers of lots and bags sealed by the Station during the past year; these figures amount to 9 259 and 1 614 869 respectively.